

vastgesteld-verslag
FORUM STAD VAN DE GEMEENTE RIJSWIJK
d.d. 22 september 2020

Aanwezig:

Voorzitter: mevr. M. Pelzer

Griffier: J. Hoefnagel (verslag)

GL: M. Alberts/ R.J. de Vries/ M. Wit ; BvR : E. Braam/ J. Paredes/ D. Cupedo; VVD: J. Loof (f.a.); CDA: M. van Enk/ M. Majjaoui; WIJ.: F. van Bemmelen; OR: R de Man; D66: E. Woudstra/ R. Veerman; RB: M. Weterings

Wethouders: J. Keus ; A. v.d. Laar; B. Lugthart

1. **Opening**
2. **Algemeen spreekrecht inwoners**

Namens de heer De Jonge spreekt de heer Hoefnagel van de griffie de inspreektekst voor:

Ik heb een brief over asbest in het Huis van een Stad en over de slechtvalk gericht aan de gehele gemeenteraad, omdat ik van mening ben dat door de lange tijdsduur en het voorhouden van eigen gegenereerde informatie u niet over de huidige stand van zaken kan beschikken. De informatie die u aangeleverd wordt is uiteraard slechts een mooi gedeelte van het verhaal van de portefeuillehouder. Zaken welke het daglicht niet kunnen verdragen zijn in een diepe kast gestopt en zullen later in het traject als onvoorzien boven water komen. Zo nu ook met het asbest, waar duidelijk veel meer mee aan de hand is dan eerder is genoemd. Kennelijk is het de bedoeling om u niet tegelijkertijd als college hierover te informeren, maar in een enkelvoudig gesprek met de woordvoerders van de fracties. De beïnvloeding indirect contract is uiteraard groter dan als één geheel college. Ook het openbare karakter zal verdwijnen. Dit terwijl juist bij aanvang de slogan: 'Rijswijk maken we samen' was. Als het de intentie is of het sterke vermoeden aanwezig is zal ik mij uiteraard via een Wob verzoek tot deze informatie, alsmede individuele gesprekken die erover gepland staan, openbaar maken. Ik denk dat het gezondheidsrisico zeer sterk onderschat is en wordt genoemd asbest is de gevaarlijkste soort, en kan ook de omliggende omgeving ernstig besmetten. Wat betreft de slechtvalk zal het verhaal duidelijk zijn dat de pogingen om het beestje weg te krijgen zeer sluw geprobeerd is uit te voeren. Helaas is deze slechtvalk één van de betere beschermde diersoorten en daar dient men respect voor te hebben. Ook als de verbouwing van Huis van de Stad daar ernstig hinder van gaat ondervinden. Dit koppeltje zit er meer dan 10 jaar, dus het komt niet als een verrassing. Voor beide gevallen heb ik contact opgenomen met de provincie Zuid-Holland en heeft OZH, de omgevingsdienst, dit in behandeling genomen.

Voor het asbest zullen er strenge controles komen. Voor de slechtvalk is er een gerechtelijk onderzoek gestart. Bedankt voor uw aandacht en voor nadere informatie kunt u mijn gegevens vinden in de brief.

3. Lijst van Ingekomen stukken

De voorzitter geeft het woord aan de heer de Vries (GL):

De heer De Vries GL: Ik zou willen voorstellen om alle raadsadressen en informatiebrieven die raken aan de RES te betrekken bij agendapunt negen. En dat zijn, RA 49 en 66 en IB 105 en 122.

De voorzitter: is akkoord.

De heer Braam (BvR) : RA 20 061, zou ik in ieder geval graag nog in het volgend forum besproken willen hebben.

De voorzitter: Ik kijk even een virtueel rondje. Of mensen daarmee kunnen instemmen? Ik zie in ieder geval geen tegenstand, dus lijkt me een goed idee. Wordt geagendeerd. RA 20 061 wordt geagendeerd in het volgende forum. Ze sluit dit agendapunt.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt vier: vaststelling van de agenda. We hebben daar een verzoek ontvangen, in ieder geval van mevrouw Alberts. Mevrouw Alberts wilt u dit zelf nog aankaarten?

Mevrouw Alberts (GL) : Ja dat het klopt dat ik een verzoek ingediend. Het was namelijk al in het forum van 9 juni dat het Actieplan CO₂ reductie mobiliteit had geagendeerd voor dit forum, dus dat zou ik graag vandaag op de agenda willen zien.

De voorzitter: Dat lijkt mij in het kader van het reglement ook de juiste actie om te doen, omdat ik mij inderdaad kan herinneren dat het geagendeerd is in het vorige forum, en dan is het simpelweg de afspraak dat het forum later op de agenda komt. Ik zou dan wel willen voorstellen om het als laatste agendapunt op te nemen. Als agendapunt 12. De CO₂ reductie.

5. Terugkoppeling Gemeenschappelijke Regelingen

Geen.

6. Vaststellen Forumverslagen 9 en 11 juni, 23 juni, en gez. Forum 25 juni 2020.

Geen opmerkingen. Verslagen zijn vastgesteld.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter geeft mevrouw Alberts (GL) het woord.

Mevrouw Alberts (GL): Op de lijst van langlopende toezeggingen staat een toezegging van december 2017. Toen hebben we verzocht om de Ja-Ja stickers te gaan invoeren hier in Rijswijk. Inmiddels zijn we dus in 2020 aanbeland en de laatste update die wij hierover gekregen hebben was vorig jaar. Aan het begin van vorig jaar,

namelijk dat de termijn van afdoening zou zijn tweede kwartaal 2019. Nou dat is inmiddels al ruimschoots verstreken. Bijna elke keer in het forum hebben wij er weer om gevraagd: wat is de update? Afgelopen Forum weer, vlak voor het reces. En nog steeds hebben we daar geen update van gekregen, dus toch nu echt daadwerkelijk het verzoek om hier een update over te geven. Dat we daadwerkelijk dit gaan invoeren, want andere gemeentes die hebben het al lang en breed ingevoerd. Dit is lang en breed bekend dat het allemaal kan, mag. Ook de rechtszaken zijn erover gevoerd, dus graag actie.

Wethouder de heer Van de Laar: Mevrouw Alberts heeft helemaal gelijk. Dit duurt eigenlijk al veel te lang en dat voorstel had er al moeten zijn. En we hebben binnen twee weken een voorstel in het college, waarna we u ook kunnen informeren. En dan kunnen we ook meer iets vertellen over de invoering. Tot zover.

De voorzitter geeft het woord aan: de heer De Vries (GL).

De heer De Vries (GL): betreft Motie 'donker waar het kan, licht waar het moet'. Ik ben heel erg benieuwd hoe het staat met de uitvoering van die motie.

De heer Van de Laar: Daar moet ik schriftelijk op terug komen. Mijn excuses daarvoor. Dat kunt u ook binnen een redelijk termijn van 10 dagen verwachten.

De heer De Vries GL: Oké.

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk (CDA): Ten eerste: complimenten aan de griffie dat bij bepaalde toezeggingen wordt voorgesteld om af te voeren, zodat we de lijst wat behapbaar kunnen houden. Ik had nog een vraag over de verbreding van de A4, waar ik had verzocht om aandacht van de wethouder voor de geluidsoverlast, los van de verbreding. Heeft de wethouder nog actuele informatie over de stand van zaken op dit punt?

De voorzitter: wethouder Lugthart zit in forum samenleving. Dus kan hier nu niet op antwoorden.

De heer Van Enk (CDA): Ik zie de reactie graag nog tegemoet.

Mevrouw Woudstra (D66): Ja. We hadden nog een IB 19 019 Bestuursakkoord Beatrixlaan. Daarvan zie ik niet dat er wordt voorgesteld om af te voeren. Maar dat lijkt me niet meer. Want we hadden het over de lobby gehad en had ik een toezegging over ontvangen, maar dat is ook voor de heer Lugthart. Dus ik zie daar nog wel graag wat het vervolg van gaat worden, want voorjaar 2020 is vrij lang geleden. We zouden een notitie krijgen over de toekomst nadat we het hier al een keertje over gehad waar die is met lobby en het vervolg, maar we zouden ook een bijeenkomst gaan doen. Heb ik ook nog niet iets van gezien.

De voorzitter: Nemen we mee in de vragen dan aan de heer Lugthart

8. Raadsvoorstel Concept-Regionale Energiestrategie Rotterdam-Den Haag

De voorzitter: Komen we bij agendapunt negen: het Raadsvoorstel Concept-Regionale Energiestrategie Rotterdam-Den Haag. Ik denk dat ik gewoon even een rondje ga maken langs alle fracties. Mocht een fractie een andere woordvoerder hebben of niet willen spreken dan kunnen jullie dat gewoon aangeven dan schuif ik door. De heer Paredes (BvR) heeft het woord.

De heer Paredes (BvR) : de RES. Beter voor Rijswijk is vooral verrast. Beter voor Rijswijk is vooral verrast dat de MRDH haar opdracht voorbijgaat, in onze optiek. De twee pijlers voor MRDH zijn: vervoer en economie. Volgens ons heeft de economie niks met een leiding door het midden te maken. Het tweede puntje is: dat er een in de provincie een, ja, niet een probleem, maar toch wel een probleem, met de leiding over Oost. Nu wordt alles op alles ingezet om die leiding door het midden ons in de maag te splitsen, om het maar een beetje fout te zeggen. Wij hebben het gevoel dat wij misschien aan het eind van het hele verhaal gaan meebetalen aan het debacle van die lijn over Oost. Puntje drie is: de lange termijn impact van het gas af in Rijswijk. Hebben wij daar inzicht in? En als puntje vier: ja, wij verwachten RES 1.0, dus een echt voorstel. Iets waar wij wat mee kunnen. Niet zo'n onsamenhangend verhaal van ideeën, maar een uitgebreid plan waar we dan ons licht over kunnen schijnen. En dat zover in de eerste termijn. Dank u wel.

Mevrouw De Man (OR) : Ik heb voor de eerste termijn nog geen vragen of opmerkingen.

De voorzitter: Dank u wel. De VVD. De heer Loof

De heer Loof (VVD): Wij hebben voor de rest geen vragen op dit moment. Ik heb te horen gekregen dat de participatie-avond niet echt een succes was. Die was ook online. Dat meegevend, denk ik alleen, verder wachten we gewoon af wat er uit gaat komen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik naar de fractie van WIJ Rijswijk. De heer Van Bemmelen.

De heer Van Bemmelen (WIJ):

Ik val maar gelijk met de deur in huis: er wordt voorgesteld om geen zienswijze in te dienen, maar het stuk ligt nog ter inzage, onder andere op verzoek van de raad, dus het lijkt ons eigenlijk wat voorbarig om dit te vragen of wij nog moeten besluiten. Dus als er nog veel reacties van dezelfde aard zijn dat dat dan aanleiding zou geven tot het indienen van een zienswijze met die strekking want volgens mij is het zo dat de inwoners niet zelf een zienswijze kunnen indienen en dat dat via de raad en het college moet. Dus mijn vraag aan de wethouder is eigenlijk of dat klopt? Of ik dat goed begrijp? Volgende vraag is: wanneer wordt er gewerkt aan duurzame mobiliteit? Uit de studie van TU Delft blijkt dat het elektrificeren van mobiliteit, zeker die van de gemeente zelf, beter haalbaar is dan het volledig verduurzamen van de gebouwde omgeving. Dus we willen graag weten, ja, wat we in de regio gaan doen aan het stimuleren van elektrisch rijden en van het rijden op waterstof. Ook lezen we dat deze concept-RES is opgesteld met partners uit de regio. Vraag is welke partners dat dan zijn behalve de partners in de publieke sector. Ik lees bijvoorbeeld Stedin, maar ik hoop dat er nog meer partners betrokken zijn. En we vragen ons ook af of grote bedrijven betrokken zijn bij het opstellen van het document, zodat ze zich straks ook echt eigenaar voelen als de uitvoering van het plan van start moet gaan. Pagina 43 van concept deel B staat bijvoorbeeld dat private partijen soms gevraagd zijn in brede ateliers, maar dat de plannen daarna in bestuurlijke ateliers zijn opgesteld. En we weten natuurlijk dat de overheid alleen faciliterend en aanjagend kan zijn in deze opgave. Dus dat betekent dat de private partijen het ook zelf moeten willen doen en zelf moeten kunnen doen. Dus waarom zijn ze alleen geconstateerd en niet betrokken bij het opstellen van de plannen? En ja, kan het in het vervolg dan niet anders? Bijlage acht belooft dan weer wel hele goede dingen: het gaat over 50% eigendom van de lokale omgeving, dus bewoners en bedrijven. En we willen graag van de wethouder weten wat zijn plan van aanpak is om dat ook in Rijswijk te bereiken? Kon ik ook even ingaan op raadsadres 20 0 49, wacht even, dus, ja er ligt een zienswijze opgesteld door een belangengroep van bewoners. Zij geven aan dat burgers niet serieus betrokken worden. Ja wat is de visie van de wethouder hierop? Klopt dat of ervaart hij dat helemaal anders? En dan tot slot: de potentie van de biomassa voor het reduceren van groene gas is beperkt. Er staat in de samenvatting op pagina vier. Is dat zo?

Wij hebben namelijk signalen van de ondernemers in de regio die zich richten op de productie van groen gras en die geven aan dat er juist enorme potentie is zolang de overheid maar meewerkt. Bijvoorbeeld alle GFT separaat op te halen. Maar goed, dat zal ook met kleine systemen kunnen, wat tot een win-winsituatie zou kunnen leiden. Dus ook daarvan graag een onderbouwing van de wethouder op deze uitspraak.

De voorzitter: Ik constateer dat er niemand van de PvdA aanwezig is. Ik ga naar Rijswijks-Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings (RB): Het staat gewoon op de agenda, dus ik ga proberen het gewoon een beetje in te korten. Maar goed, het is best wel een belangrijk punt voor het Rijswijks-Belang om in het eerste stadium aangegeven geen blanco cheque te tekenen. En nog steeds staan wij keihard achter onze woorden. Aangezien de kosten nog steeds nergens benoemd worden, ook voor de Rijswijkers qua kosten. Maar goed, wensen en bedenkingen voor de RES RDH. In de zomer van 2019 presenteerde de Nederlandse regering een Klimaatakkoord. Een groots plan om de Nederlandse invulling te geven aan afspraken uit de Klimaatakkoorden van Parijs. Een plan zonder financiële onderbouwingen. Vooral gemaakt door lobbyisten en belangenbehartigers. Ondanks dat het Klimaatakkoord met de RES niet ter discussie staat, is het wel goed om voor ogen te houden dat het stuk waar er nu een reactie op wordt gevraagd een gevolg is van een afspraak uit het Klimaatakkoord van het Parijs-akkoord. Waarom is dat van belang? Het Klimaatakkoord moet volgens de regering op eerlijke en betaalbare wijze worden uitgevoerd. Het kabinet heeft daarom ervoor gekozen om de concretisering over te laten aan de decentrale overheden, de zogeheten hulpstructuur, gebouwd via de regionale energietransities. In totaal buigen 30, voorheen niet bestaande, constructen zich over de vraag hoe wij tot een halvering van de CO2 uitstoot in 2030 kunnen komen. Onze eigen RES-regio staat qua aantal gemeentes, 23, op een tweede plaats. Het kabinet weet donders goed dat het deze over ambitieuze, slecht onderbouwde, eenzijdige CO2 uitstoot gericht aan een onzekere Klimaatakkoord, op veel weerstand kan rekenen. Terwijl deze uitvoering is gebracht en zal moeten worden gebracht is het dan een succesvolle strategie geweest? Verdeel en heers. Door de uitvoering van het Klimaatakkoord neer te leggen bij 30 nauwelijks democratische gelegitimeerde gebieden, leuk, zo'n mooie tekst die ik heb toegestuurd gekregen. Zo leuk om voor te lezen. In de 30 nauwelijks democratische gelegitimeerde gebieden worden de deelnemende partijen gedwongen waterige compromissen te sluiten, en opnieuw alles weer vooruit te schuiven. Aan het eind van de rit is de kans groot dat we moeten constateren dat het experiment is mislukt. En wie is daar dan verantwoordelijk voor? Hieruit volgt dan ook een grote kritiek op de voorliggende concept van de RES. Kortom, het Parijs-akkoord, het Klimaatakkoord en de energieperspectieven. Daar zijn, wat ons betreft nog zeer onduidelijk. Het college van B en W geeft toe dat deze concept het lastig maakt om direct een vertaling te maken wat het voor de gemeente Rijswijk gaat betekenen. Om een goede afweging te maken zouden wij het antwoord moeten kunnen geven op de volgende concrete vragen: hoe zeker is dat er sprake is van haalbare ambitie, wordt een heldere taakverdeling bij wet- en regelgeving aangegeven, en de financiën en instrumenten nog toereikend zijn. Hoeveel gaat de uitvoering van deze ambities de gemeente Rijswijk direct en indirect kosten? Welke concrete investeringen worden er gedaan? De afname, de dividend van Stedin bijvoorbeeld, ook doorberekeningen, Tennet installatiesubsidies, financieringen van woningcorporaties, beloofde bezuinigingen op andere beleidsterreinen misschien? En wat denkt u van de proceskosten? Hoeveel dient de Rijswijkse inwoner gemiddeld dan uit eigen portemonnee te gaan betalen, zowel direct als indirect? Hoeveel moet de Rijswijkse inwoner gaan investeren in zijn eigen huis, in het vervoer en ook in zijn eigen energierekening? Is er daar ook rekening gehouden met de laatste conclusie van het planbureau wat betreft de verduurzaamheid van de woningen en of die wel financieel aantrekkelijk is of onaantrekkelijk is? Heeft de gemeente Rijswijk een beeld van de ruimtelijke consequenties van het behalen van ambities? De zaken, zoals het plaatsen van windmolens van bijvoorbeeld een toename van de laadpalen, openbare fondsen. En tot slot, ja

jongens ik ga afronden, anders duurt het echter lang. Voor hoeveel procent dragen deze ambities bij aan het terugdringen van de CO2 uitstoot in Nederland? En waar is het allemaal om te doen? In hoeverre dragen de ambities bij aan het tegengaan van een mondiale klimaatverandering. Pas als deze vragen zijn beantwoord kunnen wij pas een goed oordeel geven over de RES. Dank u wel.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Veerman (D66).

De heer Veerman (D66): Dank u wel. Wij waren ook wel een beetje verbaasd over het moment van 8 september. Horen om de burgers goed te kunnen betrekken. Het is moeilijk om überhaupt draagvlak te creëren, denk ik, voor een RES. Als je dat op deze manier aanstuurt om ook de burgers te kunnen laten participeren bemoeilijkt wel door corona. Ik ben ook benieuwd hoe dat verdere proces eruit gaat zien en de vervolgstappen zullen zijn zodat we de burgers toch alsnog mee kunnen nemen in het hele verhaal. Ik heb wel gezien dat er een aantal schriftelijke reacties zijn van inwoners van Rijswijk wat mij positief stemt. En die moeten zeker beantwoorden en mee moeten nemen in het gehele plan. Maar ook daarnaast hebben we nog wel een aantal vragen. Zeker voor de burgers ook van Rijswijk. Hoe kunnen wij deze RES vol comfortabele huizen in Rijswijk en voor de betaalbare energierekeningen in de toekomst? Dat zouden ook punten kunnen zijn waar Rijswijkers mee zitten. Wat betekent de warmteleiding door het midden voor de huizen van CO2, dus niet geheel, wat betekent deze investering en mogelijkheid die wij zelf willen aanbieden voor het geheel? Het huidige beleid geeft een oplossing voor de regio, maar zouden wij de oplossing waar is voor gekozen binnen onze eigen gemeentegrenzen willen als wij daar zouden wonen? Het is namelijk nu zo dat wij eigenlijk de loden, zeg maar, de lasten leggen bij andere gemeentes binnen de regio. Die komen bij voorbeeld voor feit te staan dat de windmolens en ook, hoe heten ze ook alweer, lichtpanelen, zonnepanelen, daar was ik even naar op zoek, op hun land komen en krijgen daar eigenlijk niet heel veel voor terug, behalve de 50% regeling. Maar wat betekent dat als wij tegen zouden stemmen of andere gemeentes ook? Wat betekent dat ook voor het geheel van de RES 1.0? Wat wordt er met onze motie gedaan als wij aanpassingen zouden willen op deze versie 1.0? Wordt die dan ook meegenomen in het gehele besluitvorming en zie we die dan ook terug in 2.0? Dat zou natuurlijk wel mooi zijn. En kunnen we voor zijn, mits we daar de volgende versie nog tegen kunnen zijn? Dus mocht er een nieuwe versie zijn, zei ik, als we nu voor zijn kunnen we dan eventueel de volgende versie die er aankomt, versie 2.0, kunnen we dan alsnog tegenstemmen? Dat zijn de vragen die ik zou willen stellen.

De voorzitter: Dank u wel. En dan tot slot GroenLinks, de heer De Vries.

De heer De Vries (GL) : De RES, die gaat een ontzettend grote invloed hebben op Nederland, op de regio Rijswijk. GroenLinks vindt het wel goed dat de energietransitie, bij deze dus, wordt aangepakt. Er zijn veel vraagstukken die zijn namelijk ook regionaal. Het haven- en industriecomplex in Rotterdam dat geen onderdeel is van de RES, dat biedt veel warmte voor de gemeente in onze regio. Zo komt deze warmte straks via de lijn door het midden ook naar Rijswijk. En het haven- en industriecomplex is op dit moment een voor ons zeer vervuilende industrie. En er moet geen financiële prikkel uitgaan van het opwekken voor milieubelastende warmte of restwarmte. Want daarmee werken we eigenlijk gewoon het doel van de RES, natuurlijk, gewoon tegen en dan zijn we eigenlijk nog veel verder van huis. Dus kan de wethouder meer vertellen hoe het afnemen van restwarmte de verduurzaming van het haven- en industriecomplex niet tegengaat? Een ander onderwerp wat ook voor regionale samenwerking van belang is, is innovatie. En ik het concept-RES wordt innovatie enkele keren genoemd. Dat is bijvoorbeeld, op zonnepanelen op nieuwe plekken, dus bijvoorbeeld een wegdek op of gevels. Groengas wordt genoemd en in het kader van veiligheid. Nou, juist nu is het goed om te investeren in het creëren van een nieuwe duurzame economie. En is de

wethouder het met GroenLinks eens dat innovatie juist een van de sleutels is tot een succesvolle energietransitie? En hoe kunnen we volgens de wethouder innovatie een grotere plek geven in de RES 1.0? Want nu heeft het eigenlijk een hele kleine. Nou, die regionale vraagstukken die ontslaan ons natuurlijk niet van onze lokale verantwoordelijkheden. Als gemeente hebben wij de verantwoordelijkheid om binnen de RES Rotterdam-Den Haag in de verantwoordelijkheid voor de proces en project en participatie richting onze inwoners, maatschappelijk middenveld en de ondernemers, maar als ik de reacties lees, bijvoorbeeld van die inwoners, maar ook van corporaties in Rijswijk dan lees ik vooral eigenlijk vol zorgen. Zorgen die voortkomen uit onduidelijkheid of te weinig horen over de energietransitie van de gemeente. En een beetje de vraag die daarin centraal staat is: wat betekent die energietransitie voor mij, wanneer en hoe en wat kan ik nu bijvoorbeeld doen? Blijkbaar ervaren al die mensen een te hoge drempel op dit moment om iets aan energietransitie te doen in Rijswijk. En zelfs als een organisatie als Rijswijk die toch best veel mensenkracht heeft, moeite ervaart. Hoe zal dat dan bijvoorbeeld voor die individuele inwoner zijn of voor die, ja, mensen? Het zijn dus mensen of die corporaties die zelf ook heel graag willen, dus die ook contact opzoeken en zelf de energie op hebben, maar die ervaren al dus een hoge drempel. Dus dan zit ik al te denken: hoe zal het voor die individuele inwoner zijn, ja, die misschien wel wil, maar niet zelf op pad gaat? Dus hoe denkt de wethouder dat we die drempel kunnen verlagen? GroenLinks vraagt om een actieve, faciliterende, stimulerende houding van de gemeente die lokaal draagvlak en eigenaarschap nastreeft. Ga niet zitten wachten als gemeente op initiatief vanuit de samenleving, maar ga eens ook zelf op zoek ernaar. Er zijn ontzettend veel grote daken, ook in Rijswijk, voor bedrijven. Neem dan ook jouw verantwoordelijkheid voor de energiebesparingsplicht. Daar heb ik al eerdere keer naar gevraagd, en toen verwees de wethouder naar de omgevingsdiensten, maar uiteindelijk zijn wij daar ook weer verantwoordelijk voor. Ga er zelf achteraan en neem ook contact op met organisaties die zelf ook gewoon veel dakoppervlak hebben, zoals bijvoorbeeld de scholen. Net zoals enkele briefschrijvers is GroenLinks benieuwd wat er het afgelopen jaar is gedaan aan energietransitie in Rijswijk? In het Basisdocument Energietransitie Gebouwde Omgeving, daar staat dat we elk jaar, of elk halfjaar, over de voortgang worden geïnformeerd door middel van halfjaarreportages. Wanneer kunnen we de eerste verwachten? Want het is volgens mij al in maart dat basisdocument met elkaar vastgesteld. En dan tot slot, ook al eerder gehoord inderdaad. In het laatste raadsvoorstel staat geen zienswijze in te dienen tegen de komst van de RES. 'Tegen' vond ik wel een interessant woord nu ik erover begin. Ik verwacht dat, nou, eigenlijk naast GroenLinks ook enkele andere partijen nog wensen en bedenkingen hebben. Ook gezien de informatiebijeenkomsten, maar ook de eerdere inbrengen al. En het is dan ook ons voorstel om met een raadsvoorstel over twee weken wel te bespreken in de raad, maar om niet in stemming te brengen. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. En dan tot slot het CDA. Wie kan ik daar het woord geven? De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui (CDA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb ook een vraag met betrekking tot de RES. U stelt dat de concept Regionale Energiestrategie Rotterdam-Den Haag een abstract, procedureel regionaal visiedocument betreft, waarin nog veel zaken niet zijn uitgewerkt of waar alleen proces afspraken over zijn gemaakt. Dit maakt het lastig om direct een vertaalslag te maken wat dit voor de gemeente Rijswijk zou betekenen. Dit is ook gebleken, dan wel bevestigd, door vele reacties en vraag vanuit de inwoners. Ook zijn deze vragen en reacties naar aanleiding van de op 8 september jongstleden gegeven presentatie oftewel participatie-avond aan de inwoners. Uit deze vragen en reacties van de inwoners is waar te nemen dat er nog veel onduidelijkheden zijn en men uit hiervan ook zijn bezorgdheid. En vooral wat dit echt concreet voor de inwoners gaat betekenen, en wat er met name van de inwoners wordt verwacht in het kader van de verduurzaming van hun woningen. Dus het rapport behelst nog de onderzoeksfase. Nou, de vragen zijn als volgt: waarom heeft de wethouder ervoor gekozen om in deze fase al de inwoners erbij te betrekken? Is de

wethouder het met mij eens, met alle goede bedoelingen, transparantie? Dat hierdoor de inwoners nog verder van huis zijn dan voorheen? Wat gaat de wethouder doen om meer duidelijkheid hiervoor te verschaffen richting de inwoners, al wel de inwoners gerust te stellen? De laatste vraag: worden nog de vragen en reacties die door de inwoners zijn ingezonden, dan wel gesteld, beantwoordt? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee hebben we, volgens mij, alle fracties gehad en ga ik over naar de beantwoording eerste termijn door wethouder Keus.

De heer Keus: Ja, voorzitter, dank u wel. En ook dank voor alle inbreng in eerste termijn. Ik denk dat het goed is om even de focus te leggen op wat er nu voorligt, wat de raad wordt voorgesteld. Dat is een vraag, een terechte vraag ook van de heer De Vries, en ook de opmerking kan ik mij inderdaad ook wel plaatsen: we hebben nu een zienswijze. Het wordt nu voorgesteld als raad om geen zienswijze af te geven. En wat hier eigenlijk voorligt is een, nou, ik wou bijna zeggen een pro forma besluit voor de raad als instrument om moties op in te dienen. Daar waar als college toe besloten. Dus wij hebben als college hier geen bestuurlijke duiding of oordeelsvorming op gehad. Wij, in het proces hoort het ook zo nu dat dat de raad aan zet is. We hebben een pro forma besluit inderdaad nu voorgelegd aan de raad en het voorstel vanuit het college is: omdat wij vanuit de RES organisatie worden gevraagd om de wensen en bedenkingen door te geleiden, via het college, naar de RES organisatie en het Nationaal programma. Om daarin zelf een keuze te maken hoe die wensen en bedenkingen doorgeleid worden. En wij als college hebben ervoor gekozen om dus dit besluit voor te leggen en door middel van moties, die de raad kan indienen daarop, die door de geleiden naar de RES organisatie met Nationaal programma, zodat die mee kan worden genomen in de weging voor uiteindelijk de RES 1.0. En die zal ook in de Nota van Beantwoording zullen die dan ook van een reactie worden voorzien. Vanuit de RES organisatie werden eigenlijk drie manieren aangevoerd. Ene is: je kan door middel van een raadsbesluit en daar kunnen amendementen worden ingediend. Voordeel daarvan is dat een amendement heeft een raadsmeerderheid nodig en dan is het ook een gedragen standpunt vanuit de raad. Ander voorstel was om dat middels een, nou ja, de schriftelijke verhandelingen van de raad behandeling van dit stuk om die door te geleiden en de derde was omdat via moties te doen. En het voordeel van de moties is dat ook minderheidsstandpunten kunnen worden meegenomen en dat is de afweging van het college geweest om het op die manier te doen. Er ligt een beetje onduidelijk nog. Ik merkte ook in de presentatie dat dat niet helemaal goed is overgekomen. Kunnen we misschien straks in het tweede termijn ook nog vragen over zijn. Als u toch nog meer verduidelijking nodig heeft dan kan ik dat geven. Dat betekent dus ook dat de raad echt hier aan zet is. Ik heb een aantal vragen hier kregen voor het college en dat zijn denk ik allemaal terechte vragen. Maar die zouden in het proces waarin we nu zitten het beste verwoord kunnen worden in een motievorm, zodat die in de raadsvergadering van 6 oktober ingediend kunnen worden zodat wij die als college die moties dus kunnen doorgeleiden naar het Nationaal programma RES. En dat die meegewogen kunnen worden uiteindelijk in het bod vanuit onze regio Den Haag-Rotterdam. Voorzitter, ik ga toch even de vragen langs en ik begin bij de fractie van Beter voor Rijswijk. En Beter voor Rijswijk komt eigenlijk met vier zaken: de MRDH en, nou ja, de wat ruime taakomvatting waarnaar wordt verwezen, de leiding over Oost. De problemen die daar bestaan en de provincie die, ja, wordt gesteld dat dat met de leiding door het midden de problemen met de leiding door het Oosten zouden worden opgelost. Die zorgen, ook daarvoor geldt, die zouden prima inderdaad in een motie kunnen worden verwoord. Zou ik willen meegeven. En ook de vraag om de RES 1.0, we hebben nu een concept, maar om de 1.0 veel concreter te maken zodat daar ook een veel betere discussie zou kunnen ontstaan. Ook die oproep zou u inderdaad in een motie kunnen verwoorden en in kunnen brengen bij de behandeling van dit stuk in de raadsvergadering van 6 oktober. Voorzitter, ik heb vanuit de VVD geen vraag. De fractie van WIJ. heb ik ten aanzien van het eerste vraag over de zienswijze heb ik nu antwoord gegeven, dus die zienswijze betreft het hier technisch de wensen en bedenkingen die de raad kan afgeven door middel

van moties op dit stuk. En de vraag over duurzame mobiliteit, nou, volgens mij, zojuist is bij de vaststelling van de agenda besloten om ook het actieplan CO2-reductie mobiliteit te betrekken, dus volgens mij kunt u daar ook de antwoorden krijgen op de vragen die u hier stelt. De rol ook van bedrijven bij de totstandkoming van dit document. Dit past ook wel bij hoe wij in een basisdocument wat we eerder in het jaar hebben vastgesteld: uitgangspunt van Government, waarin de overheid alles regelt naar Governance. Waarin de samenleving op gang moet komen en bedrijven kennisinstellingen, burgers, ondernemers. Die vraag die past daar heel goed bij het uitgangspunt zoals we die inderdaad als gemeenteraad ook heeft vastgesteld. Hiervoor geldt dat dit aandachtspunt, inderdaad, goed in een motie meegegeven zou kunnen worden. Wel wil ik daarbij aangeven dat de totstandkoming van deze concept-RES ook een proces is geweest waarin duidelijke kaders zijn meegegeven die, als je dat aan private partijen zou overlaten er wellicht een andere uitkomst hiervan gegeven zou worden. Ik doel onder andere bijvoorbeeld het belang van de draagkracht van het ruimtelijke hierin in deze regio. Er zijn, denk ik, zat plekken waar je windmolens in theorie zou kunnen neerzetten, maar daar gelden ook, nou ja, u kunt zich voorstellen dat zulke gebieden ook waarde voor andere zaken met zich mee brengen. Dat daarom zo'n plek toch minder geschikt zou zijn voor een zonneweide of voor windmolens, terwijl het commercieel wellicht een hele interessante plek zou zijn. Dus het is echt zaak je zou dat vanuit de politiek en vanuit de volksvertegenwoordigers duidelijk de kaders worden gesteld waarbinnen ruimte kan worden verzorgd voor het invullen van die opdracht vanuit het klimaatakkoord. Dan gaat het over de communicatie bijlage acht die positief is ontvangen. Ja, bijlage acht die gaat specifiek echt over de Participatiecoalitie. Dat is eigenlijk een samenwerkingsverband van allerlei lokale energiecoöperaties. Het is vrij ingewikkeld wel om in regionaal verband een echt hele goeie participatie te organiseren en dat het ook een groep is die meedoet die ook representatief is ook voor de regio. We hebben daar, denk ik, lokaal een grote verantwoordelijkheid aan onze inwoners en ondernemers instellingen bij te betrekken dus dat is ook iets dat we de komende tijd als gemeente flink mee aan de slag ook zullen gaan. Zoals we hebben gesteld komen met een communicatieparticipatie plan en zal ook het proces rond de transitievisie warmte die wij eind 2021 moeten indienen ook van start gaan. We komen binnenkort ook met een plan van aanpak. Daarin gaan we ook nader in hoe de samenleving gaan betrekken aan de voorkant al van het proces, dus van de plannen uiteindelijk van hoe er gezocht wordt naar een alternatief voor aardgas. Voorzitter, we blijven even hangen bij communicatie, omdat er ook vanuit de fractie van het CDA wat vragen over werden gesteld: waarom de inwoners nu al betrokken zouden worden, omdat dat juist wat meer onrust. Nou ja, het is eigenlijk op aanvraag juist bij de behandeling van de informatiebrief over concept-RES. Juist op aanvraag van uw raad, eigenlijk, is dat op gang gezet waarbij wij duidelijk hebben gemaakt in de communicatie ga ik vanuit dat dat ook zo is begrepen dat deze consultatie ten doel heeft gehad u als raad, te voorzien van input om tot de wensen en bedenkingen te komen. En dat dit inderdaad een regionaal vraagstuk nu is. Dat is de reden waarom we in deze fase ook de consultatie hebben ingezet maar ik ben het wel met u eens dat het nu niet stil mag blijven vanuit de gemeente. Dat wij ook, gelet ook op alle ontwikkelingen op dit gebied, ook als gemeente nu ook veel meer duidelijkheid verschaffen wat dit lokaal gaat betekenen. Hoe al die processen, de RES, transitievisie warmte, leiding door het midden, al die zaken die nu spelen hoe dat. Wat voor gevolgen dat heeft voor Rijswijk en welke invloed de inwoners van Rijswijk ook op die processen hebben en welke betrokkenheid zij daarbij kunnen hebben. Voorzitter, ik heb ook vragen gekregen over Zon op Rijswijk, wat ik naar aanleiding van een brief is binnengekomen. Ik heb onlangs, ik denk dat dat twee of drie weken geleden is, ook met het bestuur gezeten. Hele enthousiaste mensen die, nou ja, echt met heel veel bevoegdheid en enthousiasme proberen om ook een bijdrage te leveren aan die energietransitie, ook wat mij betreft, ook gewoon een goed gezond businessmodel, waarin zij dus zonnepanelen op daken willen plaatsen. Het zou ook een bijdrage kunnen leveren aan die regionale opgaven die we met elkaar zo hebben gesteld. En daar ben ik wel eerlijk in dat het voor Zon op Rijswijk nogal lastig is om echt voet aan de grond te krijgen, bijvoorbeeld bij bedrijven. En ik zie daar als gemeente een rol ook in om het makkelijker voor Zon op Rijswijk te maken om in contact te komen

met partijen. En hun ook proactief naar voren te schuiven bij allerlei nieuwe ontwikkelingen in de stad om ook na te denken over hoe daken gevuld zouden kunnen worden met zonnepanelen, en zo ook dus collectief een bijdrage leveren aan de opgave die we hebben op het gebied van elektriciteit. Dus ik heb daar in ieder geval wel een heel gevoel aan overgehouden aan dat gesprek en dit zijn juist de initiatieven waarvan je er nog veel meer wilt hebben binnen je gemeente. Dus ook daar ben ik het eens dat we als gemeente dat vooral ook moeten stimuleren en ook, nou ja, daar ook heel welwillend en constructief ook mee om moeten gaan. Dus dat, nou ja, daar zie ik in ieder geval een positieve samenwerking ook vormen. Voorzitter, ik heb een lang betoog ook van de heer Weterings. Die noemt een aantal aspecten over een democratische legitimiteit van het RES construct, de ruimtelijke consequenties en, nou ja een heel betoog. Ja, en ook hiervoor wil ik zeggen: maak u sterk en vervat dit, inderdaad, ook in de moties. En zoals ik al heb gezegd: op 6 oktober zullen die kunnen worden ingebracht. Uiteraard sta je sterker als daar een raadsmeerderheid voor is te krijgen. Ook dat zal worden meegegeven hoe uiteindelijk de stemming over een dergelijke motie is geweest. Maar nogmaals, ook voor minderheidsstandpunten is het belangrijk dat die gehoord worden. Dus het loont zeker om dit verhaal ook in de vorm van een motie te vervatten zodat dit ook onder de aandacht uw verhaal ook komt bij het Nationaal programma RES. En dat dit ook een plek, in ieder geval, een beantwoording ook zal krijgen. En wellicht ook inderdaad een aanpassing van het concept of juist misschien wel een verbetering ook van het concept, zoals het er nu ligt, tot een definitieve RES 1.0. Voorzitter, ik merk dat ik veel woorden nodig heb voor de beantwoording. Ik hoop dat ik de meeste nu wel heb gehad. De meeste vragen daaraan ben ik toegekomen. Nog een concrete vraag van de heer De Vries over de halfjaarrapportage: die verwacht ik volgende week in B en W, maar in ieder geval komt het in oktober naar de raad. Dat kan ik wel toezeggen. En dan tot slot, uw voorstel, om die zienswijze om die niet in stemming te brengen. Wat wel moet gebeuren is dat dit gaat om een wensen en bedenkingenprocedure. En in de toelichting vanuit het college dan naar het Nationaalprogramma RES naar de werkgroep van de regio en doorgeleid zal ook een duiding van de moties komen. Dus dat er wat, nou ja, dat er moties, dat het niet het formele standpunt van de raad is dat er geen wensen en bedenkingen zijn, maar dat verwezen zou worden naar de ingediende moties met daarbij de stemmenverhouding die dan in de raad hebben plaatsgevonden. Ik denk dat ik zo in eerste termijn door mijn vragen heen ben.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Keus. Dan ga ik naar in tweede termijn als eerste, naar de heer Paredes.

De heer Paredes (BVR): Bedankt voor de antwoorden, mijnheer de wethouder. Duidelijk, ik neem dit allemaal mee naar de fractievergadering die wij gaan hebben. En dan gaan wij eens kijken wat voor moties wij allemaal gaan indienen op deze RES. Dank je wel.

De heer Van Bemmelen (WIJ): Dank ook aan de wethouder voor het beantwoorden. Ik mis nog wel wat dingen, maar die kunnen wij in de moties laten terugkomen. Een klein beetje bedenkingen bij dat iedereen straks met 10 moties komt en dat we dan uren zitten te stemmen, maar, daar zal goed over nagedacht zijn. Mijn enige vraag is dan eigenlijk nog: wanneer inwoners dan de mogelijk krijgen om daarop te reageren? Het lijkt me nog wel een belangrijk punt. Graag een toelichting nog. Dank u wel.

De heer Weterings (RB): Ik wilde eigenlijk ook wethouder Keus bedanken voor zijn bevestiging van onze uitspraken van enige tijd geleden in de raad toen het stemmen ging over dit voorstel, vernieuwde voorstel. Toen hebben wij niet gestemd in het kader dat wij van mening waren dat het toen een blanco cheque was. En deze blanco cheque past, ja, prima bij dit blanco voorstel. Want wij moeten nog helemaal invullen, dus bedankt voor deze bevestiging. En, ja zoals ik al zei: wij zitten ontzettend in dubio. Het vreet aan ons dat we de kosten niet inzichtelijk hebben. Wat gaat het de Rijswijkers kosten, direct en indirect? Dus als die vragen niet

beantwoord kunnen worden, ja, dan kan je van alles roepen, maar het gaat uiteindelijk wel dus om de kosten. We vechten het aan met ons team, en dat moeten wat nieuwe leden, die dit ook hebben voorbereid, ja, met wat pittige moties komen. En daarin ook, ja, de belangen van de Rijswijkers vooropstellen. Dank u wel.

De heer Veermans D66: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog even een aanvulling, die heb ik in de vragen ook al genoemd en nu de wethouder ook zelf noemt: Zon op Rijswijk. Dan heb ik het wel over het maatschappelijke vastgoed in de gemeente Rijswijk. Dan heb je het over scholen, maar ook sportverenigingen. Ik denk dat daar nog wel een kans ligt. Ik ben überhaupt, als ik naar de burgers kijk, dat het handiger eerst ook op het onderwijs en op het sportvlak moeten kijken of we misschien geen regisseurs kunnen aanstellen die het project beter zouden kunnen begeleiden. Daar zouden bepaalde stichtingen, Zon op Rijswijk, zou daar een rol in kunnen betekenen, maar ook andere partijen. Zodat je de mensen meer mee kan nemen. Ik denk dat dat echt noodzakelijk is. Ik denk dat er heel veel daken zijn in Rijswijk die we zouden kunnen benutten, maar dat het vaak een beetje onwil is van partijen. Dat ze niet weten waar ze aan toe zijn. Neem alleen de schooldaken al. En dat we nog steeds geen antwoord hebben van de Schooldakrevolutie. Hoe we daarmee omgaan, is een goed voorbeeld. Ik denk dat we die juist meer moeten betrekken bij het geheel en we kunnen kijken wat we met onze eigen, ja, daken, grond die we zelf hebben. Wat we daarmee zouden kunnen doen en wat dat voor de burgers betekent in hun eigen portemonnee, en ze daarin proberen mee te nemen door daar een duidelijk beleid op te voeren. Tot nu in tweede instantie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Vries van GroenLinks.

De heer De Vries (GL): Ik wil eerst nog even teruggrijpen op die bewonersavond. Ik moest even snel net zoeken. Maar in de informatiebrief 20 057 staat het volgende citaat: "in dit kader zal het college de concept-RES publiceren en de bewonersorganisaties vragen om reacties". En vervolgens hebben wij als raad op dat moment aangegeven enkel of dit tijdig kon. Zodat wij die reactie van de bewoners konden meenemen als raad in onze wensen en bedenkingen. Dus ik vind het dan een beetje flauw om te zeggen dat heel die avond, ja, op verzoek was van de raad, want jullie zouden de RES publiceren en ook vragen om reacties van de inwoners. En uiteindelijk ligt de uitvoering dan ook niet bij ons als raad. Dan, nou goed, dat ook de minderheidsstandpunten kunt er worden meegenomen, en verwerkt dus met de moties, maar het raadsinstrument motie is daar eigenlijk niet zo voor bedoeld. Dus wij hebben nog steeds het verzoek om met het raadsvoorstel wel te bespreken, niet te besluiten, want anders zou het zo kunnen zijn dat wij als raad dus het besluit nemen om geen zienswijze in te dienen en tegelijkertijd heeft iedereen heel hard zijn best gedaan om tal van moties te schrijven, en hoe verhoudt dat in zich tot elkaar? Dus dat vind ik nog wel een lastige, dus wij stellen gewoon voor om het wel te bespreken, maar niet te besluiten. Ter afsluiting dan. Schooldakrevolutie, die wil heel graag aan de slag hier in Rijswijk, maar ze stuiten eigenlijk op twee punten waar ze, dat geven hun in ieder geval aan, en dat is: lastig contact met de gemeente en lastig contact met de scholen.

De voorzitter: Dank u wel. En tot slot de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui (CDA): Om misverstanden te voorkomen: we zijn juist voor participatie en transparantie. Alleen de vraag is waarom dat in de onderzoeksfase met heel veel hobbels en onduidelijkheden richting de burger? Maar goed, dat terzijde. De laatste vraag die ik nog heb: gaat u de reacties en vragen van elke individuele inwoner beantwoorden? Toch voor die geruststelling? Dank u wel.

De voorzitter: In tweede termijn, wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Om maar gelijk met de laatste vraag te beginnen. Even de rollen inderdaad goed definiëren, want de reacties vanuit de samenleving die zijn gekomen. Die zijn aan uw raad gericht en niet aan het college, dus dat lijkt me niet de juiste volgorde dat wij als college, inderdaad, gaan reageren. Die zijn aan uw raad. Dus als er een reactie, inderdaad, zou komen dan, lijkt me, dat dat vanuit de raad, inderdaad, dan zou moeten komen. Dus dat op uw vraag. Daarnaast, de informatieavond is inderdaad door ons georganiseerd. Laat ik dat, maar de consultatie, zo bedoelde ik het eigenlijk meer, die is op aanvraag van de raad, inderdaad, dat wij dat hebben gefaciliteerd. Dus niet om flauw te doen, maar dat is inderdaad de gang van zaken geweest over de Schooldakrevolutie. Dat vind ik treurig om te horen dat dat contact dan zo slecht verlopen. Het is al iets wat al langer speelt. Ik neem deze mee. Ik zorg ervoor dat dit gewoon even een goede plek krijgt. Dat dit even goed wordt uitgezet ook, en dat dat ook wordt opgepakt. En dat het ook wordt meegenomen in de verdere plannen. Ook praten wij bijvoorbeeld over de, nou ja, verduurzaming van de schoollocaties. En ook ons maatschappelijk vastgoed waarbij, inderdaad, ik ook een rol, inderdaad, zie voor Zon op Rijswijk om die ook vroegtijdig te betrekken om zo juist kansen niet onbenut te laten. Dus ik zie dat er een handje wordt opgestoken.

De heer De Vries (GL): Over Schooldakrevolutie. En wat gaat de gemeente dan doen, zeg maar, zodat Schooldakrevolutie het gemakkelijker krijgt, en kunt u dat dan ook meenemen in de berichten in de eerste halfjaarlijkse reportage? Wat daarop is gedaan dan?

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter. Ik zal dat meenemen, inderdaad, in de halfjaar rapportage. Kan wel, uit de signalen die ik wel krijg, dat scholen vaak met dit soort projecten, het natuurlijk niet hun primaire bezigheid zo is, en dat het vaak erbij komt. En dat het vaak ook een allocatie van tijd is, waardoor het uiteindelijk dan, ja, niet echt de aandacht krijgt die het verdient. Dus ik denk dat wij daar als gemeente zouden wij daar zeker een rol in kunnen spelen om dat te ontzorgen. Maar nogmaals toezegging. Zal er in de eerste halfjaar of de eerste voortgangsrapportage zal ik daarop terug komen. En dat geldt ook voor de vraag van de heer Veerman, om daar echt wel beleid ook op te maken, om dat meer te verankeren van hoe kunnen we partijen als bijvoorbeeld, Zon op Rijswijk. Maar het kunnen ook, inderdaad, andere initiatieven vanuit de stad zijn. Hoe we die daar vroegtijdig bij kunnen betrekken. Lijkt me goed om dat ook in ons beleid te verankeren. Juist ook om, nou ja, partijen juist ook enthousiast te maken ook daarover, dat het ook resultaat heeft en dat dit soort initiatieven juist aanmoedigen. Ik denk dat we daarmee aan de slag kunnen gaan. Even kijken. En dan had ik, volgens mij, nog een vraag van de heer Van Bemmelen over, ja, hoe de inwoners wanneer die weer kunnen reageren. Ja, eventjes het proces waarin we nu zitten. Dus de inwoners hebben de gelegenheid, en dat loopt eigenlijk nog, om input te leveren ten behoeve van u om het opstellen van de wensen en bedenkingen...

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Veerman.

De heer Veerman (D66): Een kleine interruptie. Het heeft vooral te maken met het participatieproces waar ik natuurlijk een warm voorstander van ben. Er zijn een aantal burgers die hebben brieven, die hebben ingesproken. Ook op 8 september hebben ons laten horen wat ze ervan vinden. Ik kom een beetje te laat met die interruptie eigenlijk, maar aanvullend zou het misschien goed zijn als wij daar voor de rest dat niet meenemen. Ook die burgers schriftelijk antwoord geven en goed beantwoorden, en ook meenemen in het participatieproces, zodat zij weten wat het vervolg is. Dat wou ik nog even aanvullen.

Wethouder de heer Keus: Maar begrijp ik daar of moeten wij als college daar een voorzetje voor maken dan?

De voorzitter: De heer Veerman.

De heer Veerman (D66): Dat zou kunnen, maar ja, dat zou u als wethouder, natuurlijk, ook kunnen doen om gewoon de vragen die te beantwoorden van de burgers die er waren. Zodat zij wel weten waar ze aan toe zijn. Zodat we ze mee kunnen nemen in het hele proces en ook de voortgang, zeg maar. Dat we dat blijven, dat we die mensen, daarvan we op de hoogte blijven houden, dat ze ook weten wat de nieuwe versies zijn geworden. Dat ze daar op de hoogte gesteld van worden.

Wethouder de heer Keus: Ja, ik denk dat zouden wij, inderdaad, gewoon kunnen doen. Ik zou de communicatie breder ook nog willen inzetten, natuurlijk, om dat proces duidelijk te maken. Maar ik denk dat het aan te moedigen is dat het toch een groep mensen in Rijswijk ooit heeft genomen om in hun vrije tijd zulke reacties, inderdaad, mee te geven, dus dat is alleen maar bewonderenswaardig, dus ik zal daar ook een reactie op geven. Ook met de uitleg wat er mee wordt gedaan, en hoe het proces er verder uit ziet. Dus dat lijkt mij gewoon goed te regelen. Even kijken. Ja, ik was gebleven, inderdaad, bij de vraag van de heer Van Bemmelen over wanneer inwoners nu nog kunnen reageren. Maar we zitten nu in het proces, dus dat we de consultatie open hebben staan. Dat is input voor u als raad om wensen en bedenkingen op te stellen. Ja, en die worden doorgeleid. Uiteindelijk komt daar een reactie op en zal het besluit door de raad bekrachtigd moeten worden. De RES 1.0, en ik denk dat als u daarop doelt: hoe gaan we daar de bewoners bij betrekken? Dan zal ik daar nog op terug komen. Daar hebben we nu nog geen concreet plan voor. Maar dat past heel mooi in het communicatie participatieplan wat we over de energietransitie, in de brede zin, aan het opstellen zijn om die mee te nemen. Hoe we dat proces, inderdaad gaan inrichten.

De heer Van Bemmelen (WIJ): Dank u wel voor de beantwoording. Het is helemaal duidelijk. Het is toch niet helemaal helder hoe die raad dan eruit moet gaan zien waaruit onze voorstellen dan komen die doorgeleid gaan worden. Dus misschien is het een idee om met een procesvoorstel daarvoor te komen, dat we dat gewoon even kunnen lezen. Is dat te doen?

De heer Keus: Ja, dan is het mij niet helemaal duidelijk. Bedoelt u in aanloop naar het besluit, althans de wensen en bedenkingen omtrent het concept, of?

De heer Van Bemmelen (WIJ): Ja, hoe die raadsvergadering er dan uit moet zien waarin we allemaal moties kunt indienen.

Wethouder de heer Keus: Ja, oké, voorzitter. Als er daar een toelichting op nodig is dan zal ik ervoor zorgen dat we daar deze week in ieder geval aan werken, en dat dat richting de griffier wordt gestuurd. En dat dat ook duidelijk is.

De voorzitter: Dan zijn we aan het eind van de tweede termijn en dan herhaal ik even de toezeggingen. De wethouder voorziet in ieder geval een reactie aan de burgers die hebben gereageerd. Doet daar een voorzet voor namens het college om toe te lichten hoe het proces verloopt verder. De wethouder komt nog terug op het participatieplan voor het vervolg ná de RES 1.0. En wethouder komt met een toelichting op het proces van de raad van 6 oktober. Hetgeen mij ook geen overbodige luxe lijkt, want we willen toch voorkomen dat we straks, inderdaad, over 80 moties moeten gaan stemmen, dus ik denk dat een procesvoorstel daar zeer op zijn plaats is. Volgens mij heb ik dan de toezeggingen gehad, en kunnen wij door naar het volgende agendapunt.

De heer De Vries (GL): Ja, de halfjaarrapportage. Die miste ik nog.

De heer De Vries (GL): En waar de Schoolakrevolutie ook in wordt meegenomen.

De voorzitter: Ja, de halfjaar rapportage volgt in oktober, en de Schooldakrevolutie wordt daarin meegenomen.

9. Raadsvoorstel Traject verwerking huishoudelijke afvalstromen Avalex

De voorzitter geeft de heer Wit (GL) het woord.

De heer Wit (GL): Ja. Dank u wel. Voorzitter, ik heb het stuk doorgenomen. Het is eigenlijk niet een heel moeilijk besluit om te nemen, denk ik. HVC biedt mogelijkheden. Het is een partij die zich bewezen heeft in de publieke sector. Nader onderzoek naar die samenwerkingsmogelijkheden kan parallel lopen aan de aanbesteding. Als we dan alle uitgangspunten van zowel HVC als van de aanbesteding bij elkaar hebben, dan kunnen we daar gewoon een afgewogen keuze en een besluit in nemen, dus ik zou er verder ook niet veel woorden aan vuil willen maken. Wat mij betreft is dit een prima voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui (CDA): Ik heb een vraag met betrekking tot Avalex. Welke mogelijkheden zou ik met bronnen als nascheiding van het afval, met name het onderzoeken van een samenwerking met HVC na de Avalex. Gemeenten hebben in de zienswijze op de Avalex begroting 2021 gezocht om kostenstijging zoveel mogelijk te beperken de komende periode. Nou, u stelt dat het onderzoeken van de mogelijkheid tot samenwerking met HVC en het eventueel starten van een Europese aanbesteding geen extra kosten met zich meebrengt voor de gemeente. Deze onderzoeken zullen worden uitgevoerd door Avalex samen met de gemeenteambtenaren. Kunt u mij aangeven hoe de inzet of inspanningen ten behoeve van deze onderzoeken, mede door de gemeenteambtenaren, rijmt met hetgeen u stelt in dit rapport? Dus met andere woorden: dat er geen extra kosten mee gemoeid zijn. Zijn er, buiten het budget om, ergens nog verborgen kosten of budgetten? Kunt u dit toelichten? Wanneer kunnen wij de resultaat van de samenwerking verwachten? En wanneer is er zicht op succes voor wat betreft de bronnen als nascheiding van het afval, oftewel de informatiedagen?

De heer Van Bemmelen (WIJ): het lijkt een redelijke vertaling van onze eerdere motie die we samen met de VVD hebben ingediend, dus daar zijn we zeker blij mee. We willen wel benadrukken dat de aanbesteding zich zal moeten richten op het nascheiden van het PMD en verder niet. En de motie had verder nog een tweede deel. Dat ging over het voorscheiden van GFT. En kan de wethouder aangeven hoe ver hij is met die voorbereiding van die pilot? Want de motie zou natuurlijk wel integraal moeten worden uitgevoerd. Dank u wel.

Mevrouw De Man (OR): Ik heb hier nog wel een opmerking eigenlijk. Ik vind het, in dit geval, toch best wel frappant dat men het eigenlijk alleen maar heeft over het onderzoeken van de samenwerking met HVC, terwijl daar ook nog vier andere goede kandidaten zijn om mee in zee te gaan. En volgens mij is het, zeker in een geval als deze, nooit goed om op één paard te wedden. Nu staat er wel bij punt negen dat we in november december ook zullen kijken of een samenwerking met andere bedrijven mogelijk is. Maar ik vind dat toch gewoon een beetje vreemd, want waarom zullen we dan pas kijken naar een eventuele samenwerking met de andere bedrijven. Waarom loopt dat niet parallel aan het onderzoek dat we gaan starten met HVC? Ik ben wel heel erg benieuwd naar het antwoord van de wethouder daarop. Dank u wel.

De heer Braam (BvR): Ik zal het kort houden. Onderzoek, prima. Ik wacht rustig de uitkomsten af, en zeker wat Onafhankelijk Rijswijk betreft. Natuurlijk logisch om ook die andere niet uit het oog te verliezen, maar dan nog ben ik erg nieuwsgierig naar de uitkomsten van dit onderzoek.

Mevrouw Woudstra (D66): We sluiten ons graag aan bij de nieuwsgierigheid en de opmerkingen die WIJ. heeft gemaakt over het vervolg, en dank voor deze uitwerking.

De voorzitter: Dan ga ik naar de wethouder. Wethouder Keus, neem ik aan, in het kader van de aanbesteding.

De heer Keus: Ja, inderdaad voorzitter, in het kader van de aanbesteding, inbesteding. Inderdaad zal ik de beantwoording doen en collega Van de Laar zal even de inhoudelijke vraag beantwoorden. En dan zal ik op de vraag van Onafhankelijk Rijswijk, want die ziet eigenlijk op dit proces van het 'niet goed om alleen maar op één paard te wedden', maar dat is precies dus niet wat we doen. Het is precies juist de no-regret. We onderzoeken het pad van het inbesteden, dus de samenwerking met HVC. Daar beginnen we juist vroeg mee, zodat je ook parallel ook de aanbesteding kan beginnen naar de commerciële partijen, zodat je, nou ja is het pad van inbesteden, is daar onvoldoende draagvlak voor? Dan zijn we gewoon ruim op tijd om ook de aanbesteding te starten. Dus die raken we zeker niet uit het oog. Wat wel van belang is, en dat is eigenlijk waar dit raadsvoorstel ook toe dient, is dat de raad, wel een principe uitspraak doet, dat we dit onderzoek, dat we dit pad nader kunnen onderzoeken. Want het vraagt inderdaad wel wat ambtelijke inzet. En ja, dat doe je niet als op voorhand al onoverbrugbare bezwaren zijn vanuit de raad. En diezelfde vraag zullen ook de andere Avalex gemeenten aan hun raad voorleggen. Ik ben blij aan de ene kant dat het tot weinig vragen leidt, dat het stuk duidelijk is, maar aan de andere kant wordt er wel op 6 oktober een duidelijke uitspraak van de raad verlangd dat Avalex dit pad van inbesteden, en dus de samenwerking met HVC, dat wij dat nader kunnen onderzoeken. Dat was het voor mij, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van de Laar?

De heer Van de Laar: Ja antwoord op de vraag over het actiegericht onderzoek wat onderdeel was van de motie, en dat ging vooral ook over scheiden. Integraal moeten worden uitgevoerd maar dat zijn toch twee gescheiden trajecten. Het een gaat over de verwerking van het opgehaalde afval het andere gaat over hoe scheiden we nou effectief dat afval? Je ziet dat GFT de zwaarste massa is eigenlijk van het huidige restafval, dus daar moeten we zoals u terecht zegt ook de actie oprichten. En daar beginnen we in het najaar met een pilot in de muziekbuurt om daar het GFT op een andere manier op te halen. Dus dat zal in het najaar gebeuren en daar zal ik u bij betrekken.

De voorzitter: in tweede termijn:

De heer Van Bemmelen (WIJ.): Op zich duidelijke beantwoording. Dank u wel daarvoor. Het lijkt ons echter wel zo dat het niet handig is om andere partijen uit te sluiten als je nog niet weet wat HVC voor tarieven heeft. We vroegen ons eigenlijk af: is dat dan niet financieel onhandig als HVC al weet dat ze een hele grote kans maken? Dat is mijn vraag aan de wethouder.

De voorzitter: Ik zie ook nog de heer El Majjaoui van het CDA.

De heer El Majjaoui (CDA): Mijn vraag was wat betreft de kosten met betrekking tot de gemeenteamttenaren. Hoe verhoudt zich dit tot het onderzoek, de inzet daarvan? En daarnaast het beoogde,

de samenwerkingsovereenkomst die dan aangegaan wordt met dit bedrijf. Wordt daarna meteen evaluatie of inzichtelijk gemaakt of de resultaten succesvol zijn?

Wethouder de heer Keus: Ten aanzien van die ambtelijke inzet ik weet niet precies hoe die verdeeld ligt, maar de kosten in ieder geval die dit onderzoek met zich meebrengt vallen gewoon binnen de begrote kaders van Avalex. Dus, nou ja, die zal niet te voelen zijn in de tarieven, laat ik het zo maar even stellen. Ik snapte eerlijk gezegd niet helemaal wat de fractie van het CDA wilde weten. Kan u misschien de vraag iets verhelderd worden?

De heer El Majjaoui (CDA): Maar goed, wat ik bedoelde, want u gaat een samenwerkingsconvenant met een bedrijf en dan zou u dan resultaten moeten boeken. Nou, succesvol of minder succesvol. Wanneer verwachten wij de evaluatie van deze samenwerking? Op welke termijn spreken we?

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Voordat we gaan samenwerken dat heeft heel wat in de aarde voordat je daar überhaupt komt, en dat er dus, ik denk, de wensen vanuit de gemeente die zijn volgens mij duidelijk. We willen inzetten op innovatie, bronnen nascheiding. Daar staat, ja, ook wel een acceptabel kostenniveau. Dat zijn de elementen die vanuit de gemeente zijn meegegeven in de zoektocht naar een nieuwe verwerker, en die moet je op voorhand je die toestellen of dat een, of dat dat het gewenste resultaten leidt. Om gelijk ook maar de koppeling te maken met de vraag van de heer Van Bemmelen: is dat nu ook slim om nu op HVC. Dat is dus niet wat wij doen. Wat het bestuur ook voorstelt. Het zijn twee parallelle processen die doorgelopen kunnen worden en HVC doet niet mee aan de aanbesteding, omdat zij alleen maar ja lange termijn samenwerkingen aangaan en dus alleen maar met aandeelhoudende gemeenten. Dat heeft dus geen effect, in dat opzicht, omdat dat juist de gemeente zou benadelen nu in dit proces. Dus die doen alleen maar mee in het kader van het investeren, omdat zij niet, nou ja, in aanbestedingen zullen participeren. Ik weet niet of er nog een vraag voor de heer Van de Laar is in tweede termijn, maar anders is dit het voor mij in ieder geval. Ik hoor u niet voorzitter.

De voorzitter: Dan kijk ik even rond of we dit als bespreekstuk of als akkoord stuk naar de agenda van de raad van 6 oktober kunnen laten gaan. De heer Van Bemmelen?

De heer Van Bemmelen (WIJ): Ja hoor. Voor WIJ. graag toch nog een bespreekstuk als dat mogelijk is.

De voorzitter: Wat mij betreft is dat goed. Dan gaat het als bespreekstuk naar de raad.

10. Raadsvoorstel Ontwerpverklaring van geen bedenkingen Geestbrugkade 38

De voorzitter geeft het woord aan de heer Wit GL

De heer Wit (GL): Ja, het is goed om te zien dat de voortgang in dit project zit, in dit proces. Het is een braakliggend stuk terrein wat eigenlijk al jarenlang als een soort van, ja, vervelende plek tussen de bebouwing daar staat. Er gebeurt niks. Het levert alleen maar extra vervuiling op. Dus het is een goede plek voor binnenstedelijke herontwikkeling ook, dus wat dat betreft, denk ik, dat we daar ook wel belang bij hebben. Maar in hoeverre is er sprake van woningen waarbij we ook daadwerkelijk toch kijken naar echte duurzaamheid, dus eventueel een nul-op-de-meter. Is daar al iets over te zeggen? Wat nu in het plan staat over duurzaamheid, de paragraaf, is erg summier in de algemene voorwaarden dat de gemeente vraagt om

duurzaam te ontwikkelen. Ja, dat begrijp ik. Maar is daar al iets over bekend of daar ook een uitgangspunt ingenomen wordt? En wordt tussen neus en lippen nog wel even gezegd: ja, we verwachten geen zienswijze, dus het zal wel vrij snel voor akkoord aangenomen worden. Maar hoe realistisch is dat uiteindelijk? Ik begrijp dat behoorlijk wat participatie geweest is met omwonenden, maar ik weet ook dat er kritische omwonenden wonen die misschien niet het achterste van hun tong laten zien tijdens dit soort besprekingen. Dus ik ben heel benieuwd of daar, ja, hoe realistisch de wethouder dit acht? Want ik verwacht, eerlijk gezegd, dat er wel zienswijzen komen. En kunnen we dat alsnog een keer gaan bespreken.

Mevrouw Woudstra (D66): Wij zijn, evenals GroenLinks, blij dat er op deze plek nu een plan voorligt wat in elk geval op meer draagvlak kan rekenen, zo te merken en te horen. We horen ook nog wel wat kritische geluiden van bewoners. We hadden zelf ook nog een paar vragen. Er wordt duidelijk een andere parkeernorm gehanteerd en er wordt ook gekeken naar parkeren op eigen terrein. Kan de wethouder daar even een korte toelichting op geven en mogelijk ook hoe het verhouding openbare weg, bezoekers en binnen parkeren is? We zien soms dat bezoekers de weg naar binnen niet kunnen vinden en toch op straat gaan staan. Of is het toch een optie, wellicht, om op die openbare weg daar rekening mee te houden. En daar zit voor ons ook een connectie, want de Geestbrugkade is niet de meest groene kade. En we hopen op een wat groenere omgeving daar. Dus wie weet levert anders parkeren ook nog groenmogelijkheden op. We hoorden ook iets over een anterieure overeenkomst. We hadden eerder ook gevraagd naar: hoe bebouwd wordt dit terrein en wat is de verhouding groen en bebouwing? Dat is een punt dat ook wel steeds terugkomt. Of de wethouder iets kan vertellen over hoe hier richting de ontwikkelaar wordt gezorgd dat er met groen wordt omgegaan? En voor duurzaamheid sluit ik me graag aan bij de vragen van de heer Wit. En als laatste voor de mobiliteit. We hebben net berichten gekregen over de mooie mogelijkheden die Felyx en andere bedrijven gaan bieden in Rijswijk. Zijn er ook gesprekken met de ontwikkelaar als het gaat over op dit terrein deelmobiliteit beschikbaar stellen, dan wel voor de wijk Leeuwendaal? Kijkend naar die mobiliteit, omdat dat de zorgen van de mensen zich met name over de mobiliteit en de extra parkeerlast, die we weten, hoe hoog die in Leeuwendaal ligt. Tot slot, de voorzieningen. Mensen zullen hun afval weg moeten brengen. Dat is ook zo'n puntje dat door bewoners worden aangebracht. Wordt er inderdaad netjes rekening mee gehouden? Komen er ook hier een soort van nieuwe duurzame voorzieningen daarvoor, of is dat iets dat de projectontwikkelaar of de gemeente nog niet zo op het oog heeft? Tot zover.

De heer Van Enk (CDA): Ja. Wij kunnen ons vinden in dit plan. Het is een duidelijk voorstel. Het is ook goed dat er een oplossing komt voor dit terrein. We waren in een voorstadium al geïnformeerd als forum door een IB-stuk, als ik me goed herinner, en wat ons betreft is er instemming. Ik heb één klein technisch vraagje wat betreft het dubbele slot wat wordt gezet op het parkeren of het niet krijgen van een recht om een vergunning aan te vragen door de nieuwe bewoners. Dat wordt enerzijds door een kettingbeding in het koopcontract geregeld en anderzijds door een parkeerparagraaf in de omgevingsvergunning. Dat is mijn kennis van die omgevingswet in wording nog niet zo groot. Van een kettingbeding weet ik dat die altijd zo zwak is als de zwakste schakel in de toekomst en dat het dan vervalft. Dus mijn vraag aan de wethouder: is die parkeerparagraaf wel bindend voor de bewoners, de relatie bewoners en gemeente zodat we die vergunning kunnen weigeren als die wordt aangevraagd? Sluit dit juridisch? Dank u wel.

De heer Weterings (RB): Ja op zich het Rijswijks-Belang is ook positief gestemd met het voorstel. Het past, in principe, prima in het straatbeeld. Alleen toch een tweetal vragen. Eén is: op pagina 166, 167 spreekt een burger zijn zorgen uit, in ieder geval die stelt wat vragen over: mocht er schade ontstaan bij de bouw, want er schijnt toch een soort driesprong te zijn met verantwoordelijkheden van de gemeente Den Haag, hoogheemraadschap en de provincie, ook met betrekking tot, moet ik het goed gaan zeggen, de damwand.

Die zal volgens de bewoner van hoogheemraadschap of de provincie zijn. In de beantwoording is de gemeente daar nogal wat afwijkend in, dus het zou mooier zijn als de bewoners wel ook ja goed worden geïnformeerd wat er gebeurt als er schade ontstaat bij de bouw pagina 166,167. En twee is: het stuk gelezen te hebben kreeg ik zelf een beetje een naar gevoel bij het volgende citaat op pagina 1 van 7: "want de ontwikkelaar kon zich lange tijd niet verenigen met de gang van zaken en heeft daarom de gemeente Rijswijk aansprakelijk gesteld voor de schade. Daarna bleef het een lange tijd stil. In 2018 heeft ontwikkelaar aangegeven met een schone lei te willen beginnen en samen met de gemeente te willen kijken naar de mogelijkheid te wonen op deze locatie". Dus ik heb een beetje het idee: hoe moet ik het lezen? Is het een beetje een soort dwangmethode geweest van: ik klaag je aan, ik krijg geld van je, ik ga je aansprakelijk stellen, nou: weet je wat? Ik trek het terug, want ik wil daar wel woningen voor terug. Dus ik weet niet hoe ik dit moet lezen. Zo krijg ik een beetje naar gevoel bij. Hopelijk kan de wethouder mij op andere gedachten brengen dat de verstandhouding anders ligt, maar ik kan zeggen lees hem zelf nog een keertje goed, die onderste citaat, en kan hij misschien onze zorg begrijpen. En als derde inderdaad, de heer van Enk van het CDA gaf het ook al aan, het verhaal van het parkeren erin. Dat er dus geen parkeervergunningen zou worden aangevraagd. Daar graag wat duidelijkheid in. Dank u wel.

De heer Van Bemmelen (WIJ.): Allereerst eens met de opmerking van mevrouw Woudstra over parkeren en groenmogelijkheden, dus daar sluit ik me graag bij aan. Het enige puntje wat ik heb is dat het wel staat aangegeven wordt dat het bijdraagt aan de diversiteit van de wijk door in te zetten op middeldure en dure koop en huur. Volgens mij is het een redelijke dure wijk in Rijswijk, dus als je zou willen diversifiëren, dan zou je juist hier moeten inzetten op goedkopere koopwoningen, zoals kleine studio's in het middensegment, voor starters voor jongeren en misschien mensen die na een echtscheiding snel iets zoeken. Dus mijn vraag is wat vindt de wethouder daarvan? Daar laat ik het bij, dank u wel.

Mevrouw De Man (OR): Ja, ik werd eigenlijk best wel blij van de plannen en de bijbehorende plaatjes. Het idee ziet er schitterend uit. Totdat ik een beetje verder las en dat ik er weer achter kwam dat men parkeernorm weer wil gaan verlagen. Dit strookt voor mij niet helemaal. U gaat een parkeergarage daar realiseren onder het maaiveld. Een veel al gebruikt argument om de parkeernorm te verlagen is dat het ten koste gaat van schaarse ruimte en van groen. Ja, dat is hier dus niet van kracht. Dus ik ben wel heel erg benieuwd wat dan in dit geval de goede reden is om de parkeernormen van 2011 overboord te gooien, en er eigenlijk weer alles naar beneden te schroeven. Als u de parkeernormen van 2011 gewoon aanhoudt, waar ook gewoon ruimte voor is dan kunnen de mensen die daar komen wonen tenminste gewoon normaal bezoek ontvangen, kunnen gezinnen met puberende kinderen die over een x aantal jaar ongetwijfeld ook een auto hebben, daar gerust gaan wonen zonder zich zorgen te maken om parkeergelegenheid, want inderdaad, in Leeuwendaal is het een drama met parkeren. Dus ik hoor heel graag van de wethouder wat in dit geval de motivatie is om de parkeernormen naar beneden te schroeven. Dat was hem, dank u wel.

De heer Braam (BVR): Het voorstel, ja, dat kent een hele lange geschiedenis. Dat ga ik niet herhalen. Mooi dat nu eindelijk, na zoveel jaar, toch de ondernemer zover is gekomen om iets neer te leggen wat draagvlak heeft. Draagvlak binnen de gemeenteraad en vooral ook draagvlak bij de meeste omwonenden. Wat ik wel jammer vind is, maar goed, dat heb ik wel vaker met dit soort complexen. Ik vind het logisch dat parkeren natuurlijk geregeld wordt op de locatie zelf, dus dat is altijd een pré. Maar om Calimero-gedrag te vertonen om het vervolgens de bezoekers te verplichten in de garage te gaan zitten of anders buiten de hoofdprijs te gaan betalen, ja, dat vind ik eigenlijk gedrag wat niet past bij de gemeente Rijswijk. Ook hier zou iedere bewoner gewoon in staat moeten zijn om met het beruchte appje de bezoekers, als de garage vol is, gewoon buiten

tegen een gereduceerd tarief te kunnen laten parkeren. Dat is ieder geval een vraag die ik toch nog neerleg om binnen dat kettingbeding deze ruimte wel toe te staan.

Wethouder de heer Van de Laar: Ik begin gewoon van vooraf aan. In hoeverre is er sprake van duurzame woningen? Nou, de woningen moeten gewoon aan de wettelijke eisen voldoen. Er zijn geen extra eisen gesteld. Wel is er specifiek gekeken naar de groenvoorzieningen die er zijn. Dus zoals er op het plaatje echt uitziet, de zedenbekleding op het dak van de gebouwtjes die erachter komen, en de groene liftschacht, hebben we naar aanleiding van de behandeling van de IB in het vorige keer inderdaad laten opnemen in de anterieure overeenkomst dat het ook daadwerkelijk nageleefd moet worden de beloftes die daar zijn gedaan. Zodat we inderdaad een goede groenbalans hebben in vergelijking met de bebouwing, voor wat er mogelijk is op die plek. Ten aanzien van de verwachting van de zienswijze. Daar kan ik geen verwachting over uitspreken, maar ik weet wel dat de ontwikkelaar goed contact heeft met de directe burens. Daarom is er ook een extra brandgang toegezegd. Maar het kan altijd zijn dat er alsnog zienswijzen komen. En als dat zo is dan duurt de procedure wat langer. En dan komen we ook weer terug naar de raad. Als dat nou niet zo is dan wordt het behandeld als een definitieve verklaring van geen bezwaar, en dan kan het college daar de omgevingsvergunning voor afgeven. Als er dus zienswijzen komen komt het dus nog een keer terug. Ten aanzien van het parkeren. Ja, er is gewoon geconstateerd dat de gemiddelde autobezit de werkelijkheid, en dat zien we op heel veel plekken in Rijswijk, anders is. Namelijk lager dan in de Parkeernormen Nota van 2011. Nou, dat kan je vast blijven houden aan die Nota of aan die theoretische werkelijkheid, maar als je iets moois wil realiseren kan je ook anticiperen op hoe het daadwerkelijk is. En ook wat we wenselijk vinden. Meer inwoners moeten ook allemaal goed bereikbaar blijven. Maar een realistische parkeernorm, daar gaat het uiteindelijk om. Nou, daar is dat uitgelegd in het voorstel. Uiteindelijk kom je op 19 parkeerplaatsen, maar de ontwikkelaar wil graag 24 parkeerplaatsen realiseren. Nou, dat is denk ik, in uw perspectief dan, of in ieder geval van sommige, een heel welkome aanvulling, zodat, als ik mag citeren: "bezoekers normaal kunnen parkeren en ook de bewoners zelf". Eens even kijken. Er werd nog gevraagd: kunnen bezoekers de deur niet vinden naar de parkeergarage? Ik denk dat de bewoners en de bezoekers dat zelf maar onderling moeten regelen, maar je kan ook niet ontkennen dat de ingang van de parkeergarage in het pand onzichtbaar is. Die is vrij pregnant, duidelijk aanwezig in het midden. Deelmobiliteit, dat is geen onderwerp van dit plan. Mogelijk dat deelmobiliteit in de wijk wel een gevolg is of een conclusie die u wellicht gaat trekken naar aanleiding van de mobiliteitsvisie die collega Lugthart aan het maken zijn maar daar zijn wel hele mooie voorzieningen voor fiets parkeren, intern. Niet alleen voor de gewone fiets, maar ook voor de elektrische fiets. Dus daar wordt rekening mee gehouden en ook dat is ook natuurlijk in het kader van de duurzaamheid. Het dubbele slot op parkeren, het kettingbeding en hetgeen wat er in de omgevingsvergunning wordt gezegd. Dat werkt zodanig door dat bij iedere notariële akte die, ook als het wordt doorverkocht, dat weer wordt opgenomen. Dat is één. En twee: in ons systeem staat het adres dan als een adres waar geen vergunningen op mogen worden afgegeven. Dus dat is de waarborg dat dat ook daadwerkelijk niet gebeurt. En ook voor toekomstige bewoners, bijvoorbeeld de tweede bewoners. Dus dat is juridisch wel sluitend. De vraag was ook of dat dan geldt, o ja, de vraag van BvR: de gereduceerd bezoekers toestaan. Ik weet niet zeker of dát dan ook onder die juridisch sluitende. Daar moet ik schriftelijk even op terug komen of dat onder datzelfde kettingbeding valt. En of dat ook in onze systemen zodanig wordt geregistreerd. Misschien dat bezoekers wel gewoon op straat kunnen parkeren. Ten aanzien van...

De heer Van Enk (CDA): Dat kettingbeding. Dat spreek je van normaal als je het via het de overeenkomstrecht regelt, dus als de eigenaar die dit bouwt, de bouwer, verplicht wordt in het koopcontract hier een bepaling over op te nemen. Dat is een kettingbeding en dan verplicht je vervolgens de bewoner dat bij verkoop wederom te doen. Dat is zo sterk als dat mensen zich eraan houden, want op een gegeven moment houdt

iemand zich daar niet aan en dan kan je hoogstens een boete uitdelen of een schadevergoeding, maar dan is het beding weg. Als je het in een notariële akte laat opnemen dan zou er sprake moeten zijn van een zakelijk recht. En ik wil hier niet gaan lang over uitweiden, maar misschien dat de wethouder dit nog even zou kunnen checken bij de contracttering en de achtergronden van dit stuk. Een zakelijk recht, ja dat zou dan erfdiensbaarheid moeten zijn of wat dan ook. Dat kan ik me hier slecht bij voorstellen, dus vandaar. Graag als u dat nog even wil laten uitzoeken.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar?

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, dat zal ik doen. Dank voor uw suggestie. Dan kom ik op de vraag van het Rijswijks-Belang over pagina 107. Daar begin ik dan mee over de schade, naar gevoel, dat bij de heer Weterings ontstond. Dat klopt. De situatie was ook een tijdje niet heel prettig, want de vorige ontwikkelaar heeft geen omgevingsvergunning gekregen. Dat staat ook omschreven en was daarmee zo, die vond het niet prettig, en heeft toen zowel de gemeente als ambtenaren op persoonlijke titel voor de rechter een zaak aangespannen. En daarmee zou je wel kunnen zeggen dat met de ontwikkelaar die relatie op zijn minst gebrouilleerd was. Maar degene die dat vervolgens heeft overgenomen, heeft gezegd: we willen met een nieuwe lei beginnen, of een schone lei. En we willen dat gewoon alsnog volgens de wensen van de gemeente gewoon gaan ontwikkelen. En vanaf dat moment is ook dus een aantal jaren later, die ontwikkeling opnieuw gestart. En dat is nu allemaal in een vrij goeie overeenstemming gekomen. En dat heeft geleid tot dit plan. Pagina 166,167. Dank voor de suggestie over de schade van de bouw, over hoe als er schade is hoe de bewoners dat zouden moeten verhalen om de bewoners daar nog op de hoogte van de stellen. Daar zal ik opletten of dat onduidelijk is, in ieder geval, waar bewoners terug moeten als er schade is. Ten aanzien van de diversiteit van de appartementen, ja. Het stuk in het coalitieakkoord over gemêleerde wijken, dat kan je op allerlei verschillende manieren interpreteren. Het is in ieder geval zou dat deze appartementen wel worden gezien als een interessante aanvulling op de woningvoorraad die er lokaal daar is. Waar er ook veel grondgebonden woningen zijn. En dit betreft appartementen en mogelijk dat dit ook een interessant effect heeft op de doorstroming. En in ieder geval ook een antwoord geeft op mensen die bijvoorbeeld uit de buurt kleiner willen gaan wonen. Opvallend ook is dat u refereert aan echtscheidingen. Ik weet niet of dat wijkthematiek is, maar daar laat ik even in het midden. Ten aanzien van OR heb ik opmerkingen al gemaakt over de parkeernormen. Die is dus aantal 24 plekken, en voor het, nogmaals, gereduceerd bezoekers toestaan van BvR. Daar moet ik schriftelijk op terug komen.

De voorzitter: in tweede termijn de heer Wit?

De heer Wit (GL): De wethouder had het over de duurzaamheidsnormen die gehanteerd worden. Hebben we het dan over de duurzaamheidsnormen? Ik neem aan dat we het hebben over de duurzaamheidsnormen zoals die straks bij de vergunningverlening en de vergunningsaanvraag gelden, dus richting BENG-normen of hebben we het dan over de huidige normen?

Mevrouw Woudstra (D66): Prettig als u, inderdaad, schriftelijk nog terugkomt over die vraag over parkeren. Begrijp ik het goed dat u daar net ook de verhouding bezoekers openbare ruimte, dan wel de parkeergarage kan betrekken? Het gaat ons niet over zichtbaar zijn, maar het is weer dat in de omgeving vaak bezoekers toch gewoon op straat parkeren, en daar kun je gewoon weinig tegen doen als het mag. En dan is er wel plek in de parkeergarage omdat ze het niet weten. Het is misschien ook gewoon iets dat tussen de wijk goed besproken moet worden. Maar we kijken in elk geval uit naar de beantwoording nog. En deelmobiliteit zullen we dan inderdaad meer meenemen bij de wijkaanpak over mobiliteit en wat daarvoor kan gebeuren. We vinden het, dat gezegd hebbende, jammer de ontwikkelaar het niet zelf heeft meegenomen. We zien ontwikkelaars die in

hun garages deelauto's neerzetten. Daar nieuwe oplossingen voor doen. En misschien is het een mooie om een keer bij een volgende ontwikkelaar onder de aandacht te brengen of ze dat dan mee willen nemen als er ontwikkelingen zijn in het vervolg.

De heer Weterings (RB): Heel kort. Ja, dank voor erkenning van pagina 166 over de beantwoording naar de bewoners toe. Het moet dan iets scherper inzage dat mocht er schade ontstaan waar ze dat eventueel kunnen verhalen. Zou heel fijn zijn als de communicatie veel beter is. En ten aanzien van, ja, dat ontwikkelaars zich lange tijd niet kon verenigen. Daardoor ook een zaak had aangespannen. Ik hoop niet dat u zich onder druk heeft laten zetten, ja, ik ga het toch benoemen, of heeft laten chanteren, maar ik ga er niet vanuit. Ik vind wel dat iedereen, ja, daartoe recht heeft om een zaak aan te spannen, maar niet met de intentie om daar gebruik van te maken van: nou goed, ik trek het terug en daar wil ik graag woningen op plaatsen. Ik hoop echt dat het niet is gebeurd, maar goed, ik geloof u daarin. Als u zegt het is in goeie verstandhouding gegaan. Dan geloof ik dat, maar laat in ieder geval wel, hoe zeg je dat, in ieder geval een goeie ontwikkeling ook zijn binnen de gemeente om hier goed naar te kijken en ook goed aan te voelen wat de intenties zijn van dit soort ontwikkelaars. Dat die in het vervolg zich om de tuin laten leiden door dreigementen van rechtszaken of in ieder geval. Dat iemand het aanspant en daarna even komt praten: we doen wel zand erover, maar ik wil er wel iets voor terug. Dus kijk daar wel erg mee uit, alstublieft. Dat wil ik toch even meegeven. Voor de rest prima plan. .

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, dank u wel. Ik kom schriftelijk terug, dus, op de vraag van de heer Van Enk en de suggestie daarbij. En daar neem ik dan in mee de vraag van de heer Braam over hoe juridisch, en wat er nog gedaan kan worden voor de bezoekers. Ten aanzien van wat de heer Weterings zegt: dat nemen wij mee. We blijven standvastig staan. Dat is inderdaad regelmatig wel wat druk wat op de gemeente wordt uitgeoefend. Maar ik denk dat misschien dit voorbeeld ook wel iets is wat aangeeft dat de gemeente daar gewoon kaarsrecht achter zijn visie blijft staan. En dat de ontwikkelaar dat ook heeft gerealiseerd en daarmee uiteindelijk heeft gedacht: we gaan gewoon een mooi nieuw plan maken. Waarvan akte. Tot zover. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter sluit hiermee dit agendapunt.

11. Actieplan CO2 reductie Mobiliteit Rijswijk

De voorzitter geeft het woord aan mevr. Alberts (GL)

Mevrouw Alberts (GL): Ja, voorzitter, we moeten het hebben over CO2-reductie, want de informatiebrief met het actieplan mag dan al op 20 mei naar ons toe zijn gezonden. Het probleem van klimaatverandering door de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen is er niet minder actueel om. Goed dat daarom dit actieplan er is en dat er met 23 gemeenten gezamenlijk gaan aanpakken. Het doel is er. In 2025 de CO2 uitstoot door het verkeer 30% te verlaging ten opzichte van dat in 2015. Maar dat doel is alleen realistisch als we dat willen. Het actieplan is duidelijk: we gaan het niet halen met de maatregelen die nu voorliggen. Dus er moet nog een flinke schep bij bovenop. En zelfs zonder die schep valt er dit jaar nog een hoop te doen. Nieuwe versie van het laadpalenbeleid, nieuwe nota parkeernormen, actualisatie parkeerbeleid en het maatregelenpakket aanvullen in fase twee. Wethouder, ligt u al op koers? We kijken reikhalzend uit naar, onder meer, de actualisatie van het parkeerbeleid. Want via het parkeerregime valt er veel te winnen om de CO2 uitstoot te beperken. Zo kunnen we een progressieve dreefstructuur invoeren, voertuig zonder verbrandingsmotor korting geven op het parkeertarief, en minder parkeerplaatsen vrij beschikbaar maken. Gek is wel dat we het altijd over betaald parkeren in centra gaat, wat als groen staat aangemerkt. Dat we in het voorjaar juist weer

een stukje gratis parkeren hebben toegevoegd aan Oud Rijswijk, dus dat niet in alle centra in Rijswijk het betaald parkeren is. De groene maatregelen die regelen slechts een beperkte vermindering op van de CO2 uitstoot. Met de rode en de oranje maatregelen komen we al een stap verder, maar dan zijn we er nog steeds niet. Maar om dan toch al die stap te kunnen maken zullen we ook daarvoor financiële dekking moeten vinden. Volgens de principe van 'de vervuiler betaalt' kan de financiële dekking van de maatregelen gevonden worden in een brede mobiliteitsreserve, voorheen wel de parkeerreserve genoemd. De mogelijkheid om CO2reductie bij de maatregelen die de gemeente zelf aangaan vinden overal in het oranjegedeelte van het actieplan. Maar die mogelijke CO2-reductie daarbij die lijkt wat te laag zijn ingeschat. De gemeente kan haar voorbeeldfunctie gebruiken richting de inwoners en bedrijven. Zo kan er indirect meer en meer CO2 bespaard worden. Dus het is goed als de gemeente die voorbeeldfunctie op hun pakt. Zo zou het ook mooi zijn, bijvoorbeeld met de Straat van de Toekomst. Daar zou de gemeente ook veel meer initiatief in kunnen nemen. Maar ja, we hebben het al gemerkt eerder, en het staat ook duidelijk in het plan. Het is jammer, maar helaas, het college wil dit niet, want het is echt een kwestie van willen. Er zijn genoeg initiatieven in de samenleving te vinden om dergelijke initiatieven, Straten van de Toekomst, vakantiestraten, andere straten, om dat in te richten op een andere manier. Dus het zou mooi zijn als er toch wel wat meer ook stimulerend in opgetreden wordt, in het inrichten van de straten in Rijswijk. Nou, eerder op de avond was de bespreking van het concept RES al, en toen verwees de heer Van Bemmelen al naar de verduurzaming van de mobiliteit. Zijn partij hij heeft van tevoren ook een goede vraag ingediend, want waarom sluiten we niet direct aan bij dan Den Haag en Delft als zij per 2025 een zero-emissiezone invoeren? Dat staat nu op oranje. En de verlaging van de maximumsnelheid op de A4 staat natuurlijk al langer op ons wenslijstje. Want veel van de actiepunten die we zien zijn al eerder besproken bij bijvoorbeeld de meekoppelkansen van de A4, de motie vakantiestraten, het concept Actieplan Luchtkwaliteit en het Actieplan Verkeersveiligheid. Maar er is toch nog één ding wat me echt van het hart moet, en het gaat over de Zoen+Zoef zones. Het staat bij de Scholenaanpak in het groene gebied. Daarbij gaat het met de aanleg van deze zones als we die aanleggen direct voor de deur bij de scholen maakt het alleen maar gemakkelijker om met de auto naar de school te gaan. In het gebied om een school zou geen auto's moeten komen tijdens de haal- en brengtijden. En dat zou u, als gemeente zijnde, al helemaal niet moeten willen gaan faciliteren. En zo'n Zoen+Zoef zone direct aan zo'n school, dat faciliteert het alleen maar om kinderen met auto's te brengen. Dan, voorzitter, ter afsluiting: wat gaat de wethouder doen om ervoor te zorgen dat we als Rijswijk wél de doelstelling van 30% CO2-reductie over vijf jaar gaan halen?

De heer Braam (BVR): Ik hou het uitermate kort. Er zijn door GroenLinks genoeg vragen gesteld. Een heleboel waar ik niet achter sta, maar toch nieuwsgierig naar de antwoorden.

Mevrouw De Man (OR): Het zal u vast niet verbazen dat Onafhankelijk Rijswijk het in ieder geval totaal niet eens is met het wenslijstje van GroenLinks. We snappen dat het hele CO2-reductie dat we daar niet onwijs onderuit komen, omdat het nou eenmaal ook landelijk bepaald is. Maar om nu systematisch wederom de auto uit het beeld weg te pesten, kom op. Daar zijn we nu toch wel een klein beetje klaar mee? Ik ben inderdaad wel heel erg benieuwd naar de antwoorden van de wethouder hierop, dus die wacht ik even af. Dank u wel.

Mevrouw Woudstra (D66): We hebben gisteravond laat antwoorden gekregen, dus het is een beetje schipperen tussen de antwoorden en dat wat we nog open hebben staan. Wat late inbreng. Waar ik de wethouder nog naar wil vragen in dit kader is, inderdaad, ziet hij die 28 ton CO2 inderdaad, als het uitgangspunt van vermindering en dat resultaat van deze maatregelen? Of gaat dat schepje bovenop oranje en rood vanuit het college toch nog plaatsvinden, dan wel de vraag die werd gesteld: hebben we daar dan extra geld voor nodig dat we niet hebben? Klopt dat oranje en rood inderdaad er niet is vanwege geld dat we niet hebben? Ik sluit me graag aan bij de vraag: hoe Rijswijk zich verhoudt tot de aanpak die Delft en Den Haag

hebben wat we hier inderdaad niet een eiland zijn, dus dank voor die vraag vanuit WIJ. En u hebt eerder aangegeven positief te staan ten opzichte van deelmobiliteit. En in de antwoorden die ik heb gekregen over in gesprek gaan met ondernemingsbedrijven en scholen, ja, zie ik een beetje toch een dubbele houding. Als bedrijven zich bij ons melden, een Felyx of anderen doen dan staan we positief. Geeft de gemeente aan op onze vragen daarover. Daar zijn wij ook heel blij mee dat het allemaal gebeurt, maar zou daar toch ook wel graag het Rijswijk naar buiten toe in city marketing en in ... Ik weet niet of die het nog doet ... Zichzelf positioneren ook daarin een actieve rol naar buiten toe wilt doen. Dat we daar ook inderdaad echt actief zélf op willen inzetten en dat mogelijk maken, zodat we ook op de radar staan bij deze bedrijven. De hoeveelheid is in de ons omringende gemeenten een stuk groter, terwijl de bevolkingsdichtheid dat niet is, dus dat is wel een hele interessante mogelijkheid volgens ons. En dat geldt ook voor ondernemers. We zien dat er één keer iemand naar de persoon van de Plaspoelpolder is geweest. Die kan de wagenparkadviseur, zoals die zo mooi heet. Ja, het is toch jammer dat er maar één keer iemand gebruik heeft gemaakt van een wagenparkadviseur, die we dus wel hebben, waar je vragen aan kan stellen. We zouden graag zien dat hij wat actiever naar bedrijven toe gaat zeker nieuwe met corona in een nieuwe situatie zitten als het gaat over wagenparken en komen mensen naar het werk of niet? En, volgens ons, kan dat goed gecombineerd worden met andere gesprekken die met deze bedrijven over hun toekomst gevoerd worden. Dat vereist dan wel dat gesprek over economie, Ruimtelijke Ordening en mobiliteit, dat gezamenlijk met deze bedrijven worden gevoerd. Kan de wethouder aangeven of hij daar ook mogelijkheden voor ziet en inderdaad wil inzetten dat Rijswijk als gemeente in gezamenlijkheid deze onderwerp met die bedrijven opbrengt. En ook over scholen. Ja, het is een mooie week geweest over met de fiets en te voet naar school. We hebben de wethouder gezien op mooie plekken om daar aandacht voor, onder andere, een nieuwe kruising en veilig naar school te vragen. We zijn wel benieuwd: hoe zitten de scholen daar zelf in? Hebben die daar ook zelf met de ouderraden en contact daarover? We weten dat er wel eens gesprekken over zijn. Wellicht dat de onderwijswethouder wat meer weet, maar zou toch nog de wethouder kunnen toezeggen daar met de onderwijswethouder nog een keer naar te kijken hoe de school en mobiliteit samengaan? Want wij denken dat alleen met ouders en de omgeving daarnaar gekeken kan worden, inclusief mooie initiatieven uit Den Haag die al genoemd zijn. Het afsluiten van straten op tijden dat de scholen in- en uitgaan, zodat het voor mensen ook echt mogelijk wordt om daar naartoe te gaan. We hebben laatst uitvallende stoplichten gehad waar de wethouder ook heel druk mee is geweest. Dan zijn de reacties van ouders en anderen ook niet van de lucht, dus wij denken dat met die Zoef zones en andere punten er nog zeker goede gesprekken gevoerd kunnen worden. We horen graag of hij dat aan wil gaan om dan ook meteen CO2 en mobiliteit te combineren. We zouden graag aansluiten bij GroenLinks als het gaat over de voorbeeldrol die de gemeente zelf vervult. Dat zien wij ook. We begrijpen dat niet duidelijk bekend is hoe alle ambtenaren op dit moment exact reizen. Ze reizen met name niet, nu, met corona. Dat is alvast weer een punt. We zouden graag horen of hij toe kan zeggen, juist als ambtenaren straks weer naar kantoor gaan, het gesprek dan aan te gaan over: hoe gaan we dat aanpakken? En veranderen om die shift dan meteen te gaan maken, want dat is een stuk makkelijker als je al anders hebt moeten gedragen om dat dan ook te doen. Dat was het.

De heer Loof (VVD): Stuk gezien. Lijkt me prima verder. Laten we vooral regionaal en landelijk samenwerken. Volgen wat er landelijk en regionaal wordt gedaan. En niet als Rijswijk zelf, onnodig. Dat belangrijk om erbij te zeggen. Onnodig dingen erbij gaan doen, maar gewoon kijken wat er regionaal en landelijk goed wordt gedaan en samenwerken.

De heer Van Bemmelen (WIJ): Begrijpelijk allereerst dat het begroting technisch beperkingen zijn aan de maatregelen die we kunnen nemen. Heb ik op zich begrip voor, maar luchtkwaliteit is wel zodanig van levensbelang voor een gezonde woonomgeving van de Rijswijkers dat het van ons wel iets meer priviteit mag

krijgen. Ik had er drie vragen voor ingediend. Ik hoef er nog daar nog maar twee hier te stellen, want die andere is al door GroenLinks ook verwoordt, waarvoor dank. Dus de eerste vraag: is het een idee om mobiliteitsoplossing als voorwaarde voor nieuwbouw ook in het plan op te nemen? Dus het gaat dan iets verder dan de reeds genoemde verlaagde parkeernorm. En de tweede vraag die nog open stond, zeker omdat een deel van de uitstoot in Rijswijk plaatsvindt op snelwegen door Rijswijk, willen we graag zien dat we in regionaal verband aandacht blijven vragen voor een verlaging van de snelheid op de A4. En ik vroeg me eigenlijk af om dat niet ook als maatregel in dit plan zat benoemd? Dat was het.

De heer Wetering (RB) De ontwikkelingen binnen Rijswijk, die volgen wij nauwlettend. We vinden dat alles geleidelijk wordt gebracht. Op zich is daar niks mis mee. En natuurlijk moet iedereen schone lucht, schone auto's, kunnen ook op de fiets, deelauto's, deelscooters, allemaal leuk en wel. Waarschijnlijk dat niemand tegen schone lucht of minder uitstoot is. Daar zit wel een bepaalde logica. Kunnen we ons best wel in vinden, maar zoals ik al zei: ga niet drammen bij de mensen. ben geen klimaatdrammer. Dan ga je mensen alleen maar tegen je krijgen en waaronder ook Rijswijks-Belang. We willen best gaan meedenken, meebewegen, maar ga niet opleggen dat mensen er dus aan wennen.

De heer Van Enk (CDA): Wat de heer El Majjaoui had willen voorstellen in dit verband is om nog eens goed te kijken naar de Beatrixlaan, met name. Kijken of er wat mogelijk is om hier in de naaste toekomst iets van een milieuzone in mogelijk te maken. We hebben natuurlijk het CDA van de zomer ons ook laten horen toen het ging om die verbreding van de A4. Kijk, bij al die maatregelen die je hier groot en klein wil voorstellen moeten we ons echt blijven realiseren dat Rijswijk zulke vuile lucht heeft relatief gezien, in vergelijking met andere gemeenten, omdat we die snelwegen om ons heen hebben. En dat is uit onderzoek gebleken dat die de voornaamste oorzaken zijn, plus het doorkomend verkeer vanaf die snelweg door Rijswijk naar Den Haag. Vandaar ons voorstel of die Beatrixlaan nou onder tol kan worden of niet. We kunnen ook beginnen daar wat extra vervuילend vrachtverkeer te gaan stremmen, bijvoorbeeld. Dus graag de reacties van de wethouder daarop. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we door de eerste termijn van de raad heen. En dan geef ik het woord aan wethouder Lugthart.

Wethouder de heer Lugthart: . Dank u wel. Ik sluit eigenlijk helemaal aan bij, in eerste instantie de VVD. Die zegt: regionaal moeten we dit of regionaal landelijk moeten we optrekken, want zelf kunnen we het niet. Nou, daar ben ik het van harte mee eens. Het idee van dit plan komt dan ook echt uit de regio. Dit komt bij de MRDH vandaan waar we in samenwerken met het doel om die 30% te gaan realiseren. Ik denk dat wat mijnheer Van Enk en mevrouw Alberts beide zeggen dat dat hartstikke nodig is. De lucht is hier slecht. Tegelijkertijd ligt dat voor een heel groot gedeelte aan de, eigenlijk, unieke locatie waar we hier liggen. We zitten hier natuurlijk bij de A4, de A13, de A12. Er komt ook nog een Rotterdamse baan bij. Dat is gewoon dramatisch. En dan maar gelijk wat we doen en waarom we doen wat we doen? Want dat is een vraag die een aantal van u heeft gesteld. We kiezen voor de groene en de oranje maatregelen en dat doen we ook in een, eigenlijk omdat we kiezen voor kostenbepalende maatregelen. Die hebben we gestapeld, dus we kiezen voor de, nou ja, de parkeernorm bij de nieuwbouw, uitbreiding van het laadinfrastructuur, slimmere verkeerslichten. We zetten in op de Scholenaanpak en het betaald parkeren. En, terecht, dat in een aantal wijken er inmiddels een eerste uur gratis parkeren is geïntroduceerd, mevrouw Alberts. Maar goed, dat is ook een wens van de gemeenteraad geweest. Ja is dit het dan, mevrouw Woudstra of willen we nog iets doen? Dit is echt fase één. We gaan ook naar een fase twee. Ik heb inmiddels ook de gesprekken daarover gevoerd. In regionaal verband zijn we daar op dit moment mee bezig. Ik verwacht Q2, 2021 dat we ook de gemeenteraad

hierover kunnen gaan rapporteren. En wat ik daarbij wel heel belangrijk vindt is om ook te kijken: wat heeft corona nou voor effect op gehad? Want volgens mij is dat echt essentieel. Ja, kunnen we nog meer verzinnen, mevrouw Alberts? Ik denk het wel. Zouden we nog meer moeten doen? Als u het mij vraagt voor wat betreft de lucht: ja. En tegelijkertijd moeten we eerlijk zijn. Je moet, op een gegeven moment, ook focus willen aanbrengen. Het college moet focus aanbrengen en heeft geen onbeperkte budgetten. Daarom zetten we in op de groene maatregelen, en zetten we in op die oranje maatregelen. We doen het, inderdaad, kostenneutraal. Het vergt keuzes. Daarnaast gaan we dadelijk ook aan de slag met de mobiliteitstransitie. Daar zullen nog zaken in terug komen, maar het is en blijft, inderdaad, ja, u zegt: een keuze. Ik denk dat het een kwestie van capaciteit en financiën is. Je kan als gemeente van een grootte van 55.000 op een gegeven moment ook gewoon niet meer aan. En ik denk dat we het best goed doen hier in de gemeente Rijswijk. Had ik een interruptie, voorzitter? Of dat niet?

De voorzitter: Nee, want ik zie geen handjes in ieder geval.

De heer Lugthart: Nou, volgens mij had meneer Van Bemmelen vragen die opgesteld zijn door GroenLinks en u vraagt eigenlijk om de verlaging van de snelheid op de A4. Nou ja, we hebben al vaker als gemeente Rijswijk daar wel aandacht voor gevraagd, en we sluiten daar ook bij aan in die lobby. We kijken wat dat kan opleveren. Voor wat betreft de zone, zero emissie. En wat uw vraag is, volgens mij: waarom we niet direct aansluiten bij de Delft en de gemeente Den Haag? Ja, dat is eigenlijk zo dat een zero-emissiezone is per stad is gewoon verschillend. En je moet gewoon, eigenlijk, voor de stads logistiek kijken wat dan bij de gemeente Rijswijk past en welke investeringskosten er zijn, dus het is niet zo simpel om daar direct bij aan te sluiten. En mevrouw Woudstra. Die voorbeeldrol, die wil ik ook pakken. Volgens mij moeten we die met elkaar pakken. Voor wat betreft de gemeente en als we na corona weer gaan werken. Hoe doen we dat dan? En misschien nog zelf iets belangrijker: hoe gaan we het openbaar gebied van de schouwburg dadelijk en het oude stadhuis inrichten wanneer medewerkers daar gaan werken. Want volgens mij is dat wel echt de grootste slag die we kunnen slaan. Dat medewerkers gewoon met andere vervoermiddelen naar het stadhuis gaan. Ja, over die bedrijven aanpak, denk ik, dat het gewoon goed is om echt met het BWR z.s.m., en ik denk in, nou, tegelijk met mobiliteitstransitie, waarbij we met werkateliers gaan werken, om daar ook de BWR aan te laten sluiten, en dat we een duurzame mobiliteitsthemabijeenkomst organiseren in 2021. Die kan ik wel toezeggen. Dan pakken we het ook op en dan zetten we de ook op de actielijst. Deelmobiliteit: pakken we dat aan? Ja, we hebben vanmorgen in het college een besluit genomen over Felyx en Go Sharing. Volgens mij echt een prima initiatief. U geeft aan: moeten we dan niet ook gewoon als gemeente er zelf op inzetten? Nou, wethouder Keus, die zie toevallig ook. Is daar ook mee bezig nu samen met mij in Rijswijk buiten. De innovativiteit van de hubs en mobipunten. Ik denk dat dat echt heel gaaf is wat we daar, als het doorgaat, neer gaan zetten. De combinatie van afval brengen, fietsen die er staan, eventueel nog wat parkeerplaatsen, dus dat echt wel hoe we kijken wat we in de rest van Rijswijk ook kunnen gaan uitrollen. Nog de vraag over hoe de scholen erbij zitten en of ik dat wel meenemen met de scholen. Ja, zeker. Ik ga met de wethouder onderwijs daarover in gesprek. Tegelijkertijd ook bij de mobiliteitstransitie zullen we hun betrekken bij de werkatelier. Dat is nu hun optiek. Nou eigenlijk, van hoe gaan we op een andere manier verplaatsen? Mevrouw Alberts ik wilde wel meenemen die Zoen+Zoef. Ik bedoel, die wordt om een bepaald idee aangelegd. Tegelijkertijd kan ik me daarin vinden dat als je meer wilt gaan fietsen, meer wilt gaan lopen, moeten we kijken of we dat op een andere manier kunnen inrichten. Voorzitter, ik kijk nog even heel snel door de aantekeningen heen. Ik denk namelijk dat ik daarmee in eerste termijn alle vragen hebt beantwoord, en zo niet, dan hoor ik dat graag in tweede termijn.

De voorzitter: Dan gaan we naar de tweede termijn. Ik geef het woord aan mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts (GL): Dank aan de heer wethouder voor zijn eerste termijn reactie. Hij zei in zijn eerste termijn dat we het best goed in Rijswijk. Nou, zijn we daar toch niet helemaal met elkaar eens dan, denk ik. Want tot nu toe hebben we op dit gebied vooral nog voorbereidende dingen gezien. Dus steeds de teksten: dit actieplan. We hebben gezien dat er moet nog een nieuwe versie van het laadpalenbeleid komen, er moet nog een nieuwe nota parkeernormen, actualisatie parkeerbeleid. Er komt nog een mobiliteitsvisie aan, maar tot nu toe hebben we eigenlijk nog niet echt heel veel concrete acties hierop uitgevoerd, op het gebied van CO2-reductie van de mobiliteit. Dus, dat best goed doen, nou, volgens mij, doen we het helemaal nog niet zo best goed, en zijn er tal van gemeente in de regio te vinden en ook landelijk die al een stuk verder zijn dan Rijswijk op dit gebied.

Dan had de wethouder het ook over een andere manier van inrichten van Zoen+Zoef zones. Daar kwam hij op terug op mijn bijdrage in eerste termijn. Nou, in ieder geval goed om te horen dat hij daarnaar wil kijken, maar ik wilde hem ook even de vraag stellen: wanneer hebben we daar dan iets van terugkoppeling op kunnen verwachten of zo, of hoe? Kan hij daar ook een iets concretere toezegging van maken, zodat we daar ook weer dan op terug kunnen komen. En dat zou prettig zijn. Dan de financiële middelen. Dat is ook een kwestie van, als je het wilt dan kan het. En er zijn ook voldoende maatregelen te verzinnen waardoor je ook juist meer financiële middelen creëert, want uiteindelijk zijn dit investeringen die wat opleveren. Niet alleen voor onze Rijswijkse samenleving, maar ook voor onze hele planeet. Dus uiteindelijk is het: doe het voor ons allemaal. En dat is ook de boodschap waar ik mee af wil sluiten. Het kan als je het wilt. Dus als je ervoor wilt gaan dan kan het. Ik wil zeggen, ja, we hebben de capaciteit niet, we hebben de mogelijkheden niet, maar het kan als je het wilt.

Mevrouw Woudstra (D66): Nou, ik ben blij met de reactie van de wethouder. Ik hoor en zie meer enthousiasme dan ik in antwoorden tot nu toe had gekregen. Daar ben ik blij mee. En ook een meer actiegerichte rol en de combinatie met wat er loopt heb ik inderdaad wel een opmerking dat we heel veel horen over alle visies die er zijn. Ik vraag me af hoe uitvoerbaar en realiseerbaar het is en of, inderdaad, onze ambtenaren in Rijswijk dat allemaal aankunnen? Dan wel, goed die samenwerking met de regio zoeken om het, met name, ook voor hun te laten doen. Nou, we horen wel graag, inderdaad: zit daar dan ook een hiccup in geld, in kennis bij onszelf, en kunnen we daar dan van de regio nog gebruik van maken om, inderdaad, sneller stappen in te gaan zetten? Toch belangrijk dat we daar, nou, met elkaar in optrekken in de regio. En we zien een aantal echt sneller gaan dan hier het geval is. En het is mooi dat we die Go Sharing en Felyx niet meer stoppen bij de grens. Hopelijk staan ze wel op een beetje oké plek geparkeerd straks. Maar dat mensen daar mee om leren gaan, dus ik ben blij als de, inderdaad, de toezegging als de gemeente daar een actievere rol en een voorbeeldrol en een voorbeeldfunctie ingaat pakken waarbij we wel graag zien dat het resultaat op gaat leveren en niet visies en besprekpunten. Dus het meenemen met ateliers, ja, heel blij met die toezegging, maar dan ook in: wat kunnen we morgen al gaan doen? En niet: wat kan over 10 jaar? Dus dat die ateliers niet gaan over een visie van de toekomst, maar hoe kan iedereen daar ook morgen al een stukje aan bijdragen? Een beetje in het kader van: iedereen doet wat. Het hoeven geen grote stappen te zijn, maar dan zijn het in elk geval een paar. Kan de wethouder toezeggen dat dat ook gebeurt? Hij was heel snel over dat stukje van de heer Keus, over hubs en mobipunten. Toen heb ik mijn oren zwaar gespitst, want daar wilde ik binnenkort mooi vragen over gaan stellen. Zou het college toe kunnen zeggen ons daar wat informatie over toe te sturen wat er dan speelt of daar nu een toelichting op te geven? Wordt misschien wat te lang voor nu, dus dat mag ook per brief of op een andere korte, duidelijke manier. Want daar hebben we, inderdaad, interesse in wat de positie in Rijswijk ten opzichte van hubs wordt. Verder sluit ik me nog graag aan bij de A4. En dat we daarin goed om te horen dat we die snelheid verlaging, inderdaad, op in blijven zetten. En ook goed om te horen dat het onderwijs mee wordt genomen. Met veel dank.

De heer Van Bemmelen (WIJ): Ja, ik kan me eigenlijk aansluiten bij D66, mevrouw Woudstra. Actiegerichte rol is passend, dus laten we daarop inzetten. En ook eens met GroenLinks dat het beter kan in Rijswijk, zeker gezien de uitiem slechte luchtkwaliteit, dus nogmaals de oproep om iets meer actie. Dus, dank u wel.

De heer Weterings (RB): Er is vanavond heel veel de term 'schone lucht' gevallen. Onze luchtkwaliteit. Ik wilde eigenlijk aan de heer Lugthart vragen: weet hij hoe het zit met die zure regen in Rijswijk? Dank u wel.

De heer Van Enk (CDA): Ik vind het wel interessant hoe weer de verschillende fracties hun eigen invalshoeken hebben ik moet zeggen dat ik voor de beide kanten van het spectrum echt wel iets voel. Ik voel voor mensen die zeggen: we moeten niet beginnen Rijswijkse burgers te pesten hem daar ook nog heel veel geld voor gaan uitgeven als gemeente, maar ik voel ook voor dat wat GroenLinks en D66, met name, naar voren brengen dat we niet stil kunnen zitten, omdat het om een reëel probleem gaat ineens. Wat ik zou willen zeggen is, als ik de wethouder hoor zeggen: het college moet een focus aanbrenge, dan vind ik dát een hele belangrijke uitspraak. En die focus, die moeten we dan mijns inziens, vanuit het CDA, aanbrenge op de grootste oorzaken van die luchtvervuiling. En dat is een beetje wat mij in de discussie teleurstelt, of ja, verwonderd, laat ik het zo zeggen, dat we het hebben over een heleboel kleine, nieuwe, misschien soms wat modieuze, moderne middelen om naar mobipunten, hubs, laadpalen te gaan, die a, onze gemeente misschien wel geld kunnen kosten, soms de burger niet welkom zijn, en er soms ook wel, hoor, dus we moeten er niet mee stoppen, maar het belangrijkste is toch écht die snelwegen. En die vermindering van de snelheid op de snelwegen. En dat zeg ik niet om ervan af te zijn, want dat is Rijkswaterstaat. Nee, wij hebben als CDA met regionale partijen daar van de zomer onze effort in gestopt en tot en met de Tweede Kamer onze zienswijze vanuit Rijswijk aan de regio naar voren gebracht. Ik roep D66 en GroenLinks op: doe hetzelfde. En als de wethouder zegt in een zinnetje dat hij dan zo afmaakt van: nou, dat gaat mee in de lobby. Dan zou ik zeggen: nou laat dan zien wat we in die lobby doen vanuit het college. Want dat is de grootste oorzaak, dus misschien wel 80% van het luchtvervuilingsprobleem in Rijswijk. En dan kunnen we niet maar blijven kwartetten met leuke nieuwe maatregelen als de grote donderwolk van stikstof en CO2 op die snelwegen hangt en wordt doorgang in het verkeer vanaf die snelwegen door Rijswijk wordt veroorzaakt. Vandaar ook dat ik in eerste termijn alleen die vraag stelde: zou die invoering van de milieuzone aan de Beatrixlaan een rendabel voorstel kunnen zijn? Het hoeft ook...

Mevrouw Woudstra (D66): Ja, de heer Van Enk haalt ons een beetje door elkaar, denk ik. Dus dat wil ik graag even corrigeren. We hebben duidelijk aangegeven dat we vóór de snelheidsverlaging zijn op de A4. We hebben daar duidelijk contact over met de provincie, met verschillende partijen. We hebben partijen daarvoor bij elkaar gehaald, en de Tweede Kamer, tot vragen aan de Tweede Kamer aan toe daarover, dus hij mag mij oproepen tot van alles.

De heer Van Enk (CDA): Prima.

Mevrouw Woudstra (D66): ... Wordt allang gevraagd door onze Tweede Kamerfractie. We zijn blij dat het CDA nu ook mee is. Dat mag wel gezegd worden.

De voorzitter: Ik zie nog een andere interruptie van mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, ik was toch wel verbaasd over het CDA die pleit voor een milieuzone op de Beatrixlaan, want ik kan mij nog een stemming herinneren in het kaderdebat. En dat ging over een abonnement op een bezuinigingsvoorstel van het college om dat terug te draaien, en dat ging specifiek over

de milieuzone op de Beatrixlaan om die in te kunnen voeren. En daar was één partij die stemde tegen. En hoe verhoudt zich dat dan, de heer Van Enk, tot uw betoog vanavond?

De voorzitter: De heer Van Enk?

De heer Van Enk (CDA): Kan me niks van herinneren, voorzitter. Welk Kamerdebat dat geweest is, weet ik niet.

Mevrouw Alberts (GL): Kamerdebat. Waar u zelf aan bij heeft gedragen. 7 juli.

De heer Van Enk (CDA): Ik kan me deze specifieke maatregel daar niet van herinneren. Ik kan maar van dit Kamerdebat herinneren dat ik mevrouw Alberts heb gevraagd waarom zij niet mee heeft gedaan aan het ondertekenen van de brief namens de gemeenteraad aan het ministerie om de maatregelen te nemen op de snelwegen, en dat ze daar geen antwoord op heeft gegeven. Maar hoe dan ook, ik respecteer de voorstellen die ook GroenLinks doet om iets te doen aan die luchtvervuiling. Waar het mij om gaat is niet hier of tegenstellingen te creëren, van het ene is goed, het ander is niet goed, maar om het motto wat de wethouder net noemt te ondersteunen. Laten we het zaakje focussen en vooral focussen op dat wat er verreweg het meeste toe doet. Dus inderdaad de snelwegen en dat doorgaande verkeer. Hoe dan ook, de milieuzone op de Beatrixlaan lijkt ons, mogelijk, een goed voorstel, en ik zou graag een reactie daarop willen van de wethouder. En het is alleen maar goed als we het daar eens over worden.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, ik maak me toch wel ernstig zorgen over het geheugen van de heer Van Enk, maar ik ben blij hij inmiddels ook het belang inziet van een milieuzone op de Beatrixlaan.

De heer Loof (VVD): Iets in de woorden van wat mijnheer Van Enk zei dat deed mij denken aan een bepaald debat en een bepaalde plannen die het college heeft voorgelegd. Het deed me ook denken aan een aap met een gouden ring. Namelijk die A4 en de ecoducten. Mijnheer Van Enk heeft het heel erg over de A4: daar moeten we iets mee doen, dat moeten we doen naar de Tweede Kamer maar ook naar het Ministerie. Maar dan vraag ik me toch af waarom mijnheer Van Enk dan in plaats van dat gezamenlijk met de rest van de regio te doen heeft ingestemd met de plannen om twee hazenpadjes aan te leggen over de A4, in plaats van een sterke vuist te maken om dat te regelen.

De heer Van Enk (CDA): Dat heb ik destijds uitgelegd in het debat over de A4. Wij denken vanuit het CDA niet dat je de verbreding tegen kunnen houden, dus if you can't beat them, join them. En dáárom pleiten wij voor het amenderen van dat voorstel A4. En dat invoeren van die maatregelen waar we al zo lang op wachten. Op die vermindering van de snelwegen. En dat is met name de VVD die hier natuurlijk, als ze zouden willen, de sterkste lobby hebben, want het is wel een VVD-minister die hierover gaat. En daar heb ik de VVD helaas in gemist.

Mevrouw Woudstra (D66) Ik wilde graag de VVD oproepen om dan ook constructief te blijven meedenken, aangezien zij op verschillende plekken in de regio die mogelijkheid ook hebben. Wij zullen hun daar in de provincie, dan weten ze het alvast ook en deze uitspelen van alsof daar verschillen tussen zitten, vind ik erg jammerlijk, want volgens mij hebben we als raad een hele mooie reactie gegeven over hoe we in de A4 zitten, en dat zou fijn zijn als we elkaar daar niet in aanvallen maar ondersteunen.

De voorzitter: De heer Loof.

De heer Loof (VVD): Ik word twee kanten aangesproken, dus ik wil graag nog even reactie geven. Allereerst op mijnheer Van Enk. Nou ja, ik zal anders Cora eens een keer een sms'je sturen. Dus vragen of ze dat even regelt. Ik weet natuurlijk ook dat het niet zo makkelijk werkt, en dat het veel makkelijker is: if you can't beat them, join them. En we hadden ook samen kunnen werken met de regio op die manier de andere te verslaan. Hoe dan ook, gelukkig bent u ook landelijk een regeringspartij, dus gelukkig kunt u ook wat doen wat dat betreft. En naar mevrouw Woudstra zou ik graag willen zeggen: wij willen natuurlijk constructief meedenken, maar de personen die u aanhaalt ook in de regio, waaronder de gedeputeerden, hebben juist aangegeven dat ze het vervelend vonden dat dit werd gedaan. Dus ik vind het niet echt rijmen met wat u net zei de gedeputeerde zeiden zelf in de vergadering voordat dat besluit werd genomen bij ons in de raad, dat hij het jammer vond dat Rijswijk solo was gegaan. Dus wat dat betreft ik kan uw redenatie niet echt volgen, maar constructief meedenken, natuurlijk, altijd.

Mevrouw Woudstra (D66): Ja, wij de uwe niet. Zeker niet in dit verband. Dus ik denk dat we daar maar even een kopje koffie over moeten gaan drinken, want dat lijkt me dan een stuk constructiever en beter. Want volgens mij staan we en hier aan dezelfde kant, en probeert u elke keer aan te geven dat we dat niet staan. Dus ik denk dat dat kopje koffie. Dat krijgt u dan van mij. Dat lijkt me nuttig.

De heer Van Enk (CDA): Ik wil me uitdrukkelijk aansluiten bij wat mevrouw Woudstra net zegt: het is onzin om hier een onderlinge discussie hierover te gaan voeren. Het gaat om een gemeenschappelijk Rijswijkse belang richting de rijksoverheid en laten we daar de handen ineenslaan, want volgens mij zijn we het hier allemaal over eens.

De voorzitter: In tweede termijn, wethouder Lugthart.

Wethouder de heer Lugthart: Ik wil mevrouw Woudstra, mijnheer Van Enk en mijnheer Loof even uitnodigen voor een kop koffie, en die wil ik ook wel betalen. Volgens mij zeggen we allemaal hetzelfde. We willen die CO2, willen we gaan verminderen en volgens mij het gemeenschappelijk belang. En dat zegt mijnheer Van Enk ook gewoon echt. Ik kan me de vergadering niet helemaal herinneren, mevrouw Alberts. Wat ik wel kan herinneren is wat we met mekaar hebben afgesproken en dat zeg ik richting mijnheer Van Enk. Dit jaar hebben we afgesproken dat we een verkenning doen naar de milieuzone Beatrixlaan. En die zit er ook in 2020 nog aan te komen en dan weten we meer. Wel een aandachtspuntje is natuurlijk dat die milieuzone niet direct een effect heeft op CO2-reductie. Het zit meer op fijnstof en stikstof. Maar goed, dan gaan we de details in waarbij we moeten kijken naar zero emissie. Maar goed, dat gaat misschien te ver voor hier. Ja, dan nogmaals die opgave die er ligt. Dat is een gemeenschappelijk opgave. En in die opgave wordt eigenlijk gewoon geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende gemeenten. Ja, mevrouw Alberts u zegt: we doen het slecht. Ik denk dat Rijswijk goed is aangehaakt bij wat we regionaal doen, en dat we doen wat we binnen de financiële kaders kunnen doen. En dan ben ik het oneens met mijnheer Van Enk. We moeten echt kijken waar kunnen we de focus op aanbrengen? Die focus hebben we nu bepaald. Laten we dat nu even goed doen. En is het mogelijk? Dan kunnen we altijd die stap maken naar die maatregelen die we ook met elkaar hebben opgeschreven. En wat hier nog goed is om, denk ik, te zeggen is die snelheid op die rijkswegen: dat is echt de verantwoordelijkheid van het Rijk. Die effecten zijn ook wel doorgerekend voor de hele regio. Dus absoluut effectieve maatregelen, dus daar zijn we mee bezig. Want ik ben het eens met mevrouw Woudstra: daar is inmiddels veelvuldig contact vanuit de raad en het college om ook gewoon bij die maatregelen te kijken. Wat kunnen we doen, en wat kunnen we betekenen. Mevrouw Alberts, ja, u vraagt heel concreet naar Zoen+Zoef. Nou, heel concreet Zoen+Zoef. Voor de mobiliteitstransitie hebben we een participatieplan met elkaar uitgewerkt. Volgens mij hebben we volgende week een presentatie. Daar kan ook bij stilgestaan worden, en ik

denk dat Zoen+Zoef door de scholen daar moet worden ingebracht. En dan zien we ook op de problemen die erkend worden, gedeeld worden. Als ze gedeeld worden ook dat daar oplossingen voor zijn. De visie zal ook een uitvoeringsplan hebben. Medio 2021 wordt het uitvoeringsplan opgeleverd. En daar kunnen we dan heel concreet die punten in opgeschreven worden, en dan hebben we volgens mij enorme focus. Mevrouw Woudstra, u wilt meer informatie over de hubs en de mobipunten. Nou, ik denk dat wethouder Keus en ikzelf u graag daarover bijpraten, dus ik zal het programmabureau vragen om dat op zeer korte termijn te doen. Ik denk dat het leuk is. Het is gewoon een innovatieve oplossing, waar als we eerlijk zijn ... Het hoeft niet te veel te kosten, mijnheer Van Enk, en ik denk dat we daar echt wel mee voorop kunnen lopen en dat we echt een andere vorm van mobiliteit daarmee kunnen bewerkstelligen.

De heer Weterings (RB): Voorzitter? Niet alles. Ik had ook nog een vraag.

De heer Lugthart: Ja, excuus. Zure regen heb ik lang niet gehoord, mijnheer Weterings. Helaas.

De heer Weterings (RB): U heeft daar geen cijfers van, wethouder? Geen statistieken? Helemaal niks? Dus er is geen zure regen meer, volgens u?

De heer Lugthart: Volgens mij is er al weken geen regen.

De heer Weterings: Nee, zure regen. Laat maar. Dank u wel.

De voorzitter: Aan het einde van deze termijn. Ik had nog een vraag openstaan van mevrouw Woudstra om bepaalde toezeggingen iets concreter te maken. Mevrouw Woudstra wilt u het even herhalen voor het verslag van de griffie?

Mevrouw Woudstra (D66): Klopt. Ik had gevraagd inderdaad, ik was blij met de toezegging dat in al die ateliers die komen afspraken gemaakt gaan worden, en punten besproken gaan worden. Maar we zien ook graag de acties die daaruit voort gaan komen, en dat er ook korte termijnacties tussen zitten, en niet alleen lange termijnacties. De hubs en Mobiliteitspunt heeft u net toegezegd. En we hadden nog gevraagd naar of er een beperking in de uitvoeringkracht in ons eigen ambtelijk apparaat zitten. En of die anders op terug wilt komen of schriftelijk op in wilt gaan.

12. Vragenuur

De voorzitter: als eerste behandelen we de algemene vragen: Die zijn onder anderen ingediend door D66 en Rijswijks-Belang. Ten eerste het woord aan mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra (D66): Wij maken ons een beetje zorgen over de winter in Rijswijk rondom corona. En wat er allemaal de komende tijd wel en niet kan en of ondernemers, inwoner en vrijwilligers ook voldoende zicht hebben op wat er allemaal mag en kan in Rijswijk. Er wordt veel gecommuniceerd over alle maatregelen wat we allemaal niet met elkaar mogen doen. We zouden ook graag een positieve communicatie zien wat er allemaal wel zou kunnen. Zodat we de dingen die heel creatief wel georganiseerd mogen worden op afstand, met welke coronamaatregelen dan ook, duidelijk zijn. Wij willen de gemeente en wethouder vragen of die kan toezeggen dat de gemeente daar een actieve rol in speelt om voorbeelden te bekijken, aan te dragen en welke behoefte er is bij mensen, dus om breder te kijken dan het alleen dingen niet mogen. En mee te denken over wat er wél kan. We zouden graag willen weten of er ook geld voor beschikbaar is nu we aan andere dingen geen geld hebben uitgegeven als het gaat over activiteiten. Dat staat als het goed is op een apart deel van

onze begroting. Dus doorschuiven naar iets anders kan ook niet altijd zomaar, dus we zouden ook graag horen of er beperkingen zitten. Dan wel juist mogelijkheden zijn en dat ook daar goed wordt gekeken ook naar het geld wat we vanuit het Rijk krijgen om activiteiten, cultureel en sport, te kunnen blijven organiseren. En ik hoor graag de reactie van de wethouder op de vragen die we daarover hebben gesteld, ook als het gaat om een vergunningverlening. En kijken of we daar in procedures, net als voor de zomer bij de terrassen, mogelijkheden hebben om ondernemers en inwoners te helpen.

Wethouder de heer Van de Laar: Dit betreft ook het gedeelte vergunningen en handhaving wat bij de burgemeester zit. Dus ik zal dat nu wel deels beantwoorden, maar verwijs daarmee ook wat er in de toekomst gebeurt naar de waarnemend burgemeester. Onze instelling in zijn algemeenheid, zowel vanuit vergunningen als vanuit, bijvoorbeeld het bedrijfscontactpunt, is om te dienen. En om te kijken wat er wel mogelijk is in Rijswijk. Ik denk ook dat de afdeling voor onder andere vergunningen en handhaving dat heel duidelijk heeft laten zien de afgelopen maanden, waarin er echt heel constructief is meegedacht met ondernemers om ruimte te geven aan hun ideeën om toch nog geld te kunnen verdienen ook, en kansen te grijpen waar dat mogelijk was. En zo zijn er een aantal creatieve voorbeelden van wettelijke ruimte bijvoorbeeld, die nu bestemd is voor horeca. Vanuit datzelfde perspectief zal ook naar de winterperiode worden gekeken. Wat betreft beschikbaar geld: daar kan ik niks op toezeggen. Er moet fors worden bezuinigd voor de komende periode. Ik weet niet of er binnen de huidige lopende begroting nog geld binnen het evenementenbeleid zit. Maar dat zou ik u schriftelijk moeten beantwoorden. Dat zit ook in het domein van de burgemeester. Ten aanzien van de proactieve communicatie: we hebben vanuit het bedrijfscontactpunt heel erg veel proactief gecommuniceerd over de coronamaatregelen. En, nou ja, dat vormt toch het kader van de afgelopen maanden en ook de toekomstige tijd. Want we zitten in een code rood zoals dat heet in Zuid-Holland. Ik begreep dat de besmettingen weer oplopen, en dat zal toch ook een belangrijke factor zijn in het kijken van wat is mogelijk ja of nee. De evenementen binnen zijn bijvoorbeeld al gehalveerd naar 50. Evenementen buiten zijn mogelijk wel beschikbaar of mogelijk, maar grote evenementen zie ik niet voor me. Dus creativiteit denk ik ook altijd bij het ondernemerschap moet niet van de gemeente komen, maar van ondernemers. Die zijn ook het snelst in het oppakken van wat collega's allemaal doen en wat de sector doet. En wij staan met welwillend oor hen te woord. Dank. En met een oor staan we niet te woord natuurlijk, maar u weet wat ik bedoel.

Mevrouw Woudstra (D66): Ja, we zien graag schriftelijk dat tegemoet en duidelijk en constructief meedenken en ook hetzelfde voor de winter hebben we genoteerd. Houden we graag als toezegging in de gaten. De andere wat we ook noemen is vrijwilligers. Jij hebt het over ondernemers die kunnen inderdaad dingen zelf aangeven. Wij merken dat vrijwilligers in hun energie en tijd beperkt zijn en willen u vragen om met uw collega Besteman te overleggen of u mogelijk extra inzet kan hebben om met hun mee te denken, zodat zij al die energie die zij in Rijswijk steken ook, nou ja, bij hun terugvinden in het meedenken.

Wethouder de heer Van de Laar: Ik geef uw signaal aan mevrouw Besteman door. Dank u wel.

De heer Weterings (RB): Ik heb een drietal vragen. Ik zal ze kort en krachtig houden. Vraag één inderdaad: dat bestemmingsplan ligt er op de locatie waar het noodgebouw van de Godfried Bomans heeft gestaan, Treubstraat? Dus dat bestemmingsplan. Welke plannen heeft u voor het braakliggende terrein? En ooit heeft daar een skatepark of een skatebaan heeft daar gelegen. Bent u bereid deze in ere te herstellen? Dat is vraag nummer één.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, waar de noodlocatie van de Bomansschool heeft gestaan staat het bestemmingsplan Paspoelpolder eerste herziening, zoals dat heet. Dat is op dit moment bestemming groen: archeologische waarden en ecologische waarde. Ik heb vanochtend mevrouw Besteman gesproken die verantwoordelijk is voor de skatebaan. Zij staat zeer sympathiek tegenover de gedachte om de skatebaan terug te brengen. Daar heeft ze, geloof ik, ook al eerder antwoord over gegeven. De huidige skatebaan is, geloof ik, niet meer mogelijk om die opnieuw op te bouwen. Dus dat betreft ook een investering die nodig is. Wederom verwijs ik dan ook weer naar de financiële situatie van de gemeente. Dus tot zover.

De heer Weterings (RB): Kunt u nog een keer de term opnoemen? Er heeft natuurlijk een school gestaan en ook een speeltuin, en u had het ook over ecologisch groen. Ik kan het even niet helemaal plaatsen.

De heer Van de Laar: De huidige bestemming is nu groen: archeologische waarden en ecologische waarde.

De heer Weterings (RB): Wederom een vraag over een bestemmingsplan. Dit keer op de locatie waar de oude brandweerkazerne heeft gestaan, de Jacob van Offwegelaan. Welke plannen heeft u voor dit braakliggend terrein? En wat is het bestemmingsplan? En is het bouwen van een kleine gymzaal een optie? Want hierbij wil ik ook even bekrachtigen dat Onafhankelijk Rijswijk met de Partij van de Arbeid heeft al, ja, meerdere verzoeken ingediend voor een gymzaaloptie, want dan hoeven die scholen niet naar de nieuwe sportcomplex te lopen, heen en weer. Scheelt onnodig veel lesuren en ook de verkeersveiligheid voor de kinderen komt er minder gauw in het geding, want ja, het braakliggende terrein ligt precies naast de scholen. Dan vind ik dat wel de moeite waard om daarover na te denken om daar toch een gymaccommodatie neer te zetten.

Wethouder de heer Van de Laar: De bestemming op de plek van de brandweerkazerne is maatschappelijk. Dat is namelijk beheersverordening die voor de hele buurt geldt. Beheerverordening geeft aan dat het blijft zoals het is. Dat is dan de bestemming die erop ligt. Nou, de brandweerkazerne dat was maatschappelijk. Er zijn geen andere plannen op dit moment nog voor dat terrein. Er waren wel particulieren en initiatieven die gedachten hadden om dat gebied te ontwikkelen voor wonen, maar dat heeft verder niet geleid tot aanvraag of principeverzoeken. Daar werd ook de Sniijdersschool bij betrokken, maar mogelijk dat die weer nog nodig is voor lokale, voor het Rembrandt campus, maar daar zal mevrouw Besteman u later over informeren of dat noodzakelijk is, ja of nee. Vooralsnog is er dus voor het terrein van de brandweerkazerne geen nieuwe plannen.

De heer Weterings (RB): Wij zullen daarom op de eerstkomende raadsvergadering met een motie komen: denk aan onze kinderen. Dus bereid u maar vast voor dat wij een verzoek gaan doen voor een kleine gymlocatie. Dank u wel.

Wethouder de heer Van de Laar: Een korte aanvulling. Ten aanzien van de strategie voor het geven van gymlessen is natuurlijk een aantal jaar geleden al een besluit genomen om dat onder andere te doen bij het nieuwe faciliteiten in de Plaspoelpolder, de Altus, die nu gebouwd wordt. En daar zijn uitvoerig discussies geweest over waar er gegymd gaat worden. Dus wij zien het, op dit moment, niet als een optie om daar een gymzaal te bouwen. Dank u wel.

De heer Weterings (RB): Ja. Die hadden we wel verwacht, daarom ook onze motie. Dank u wel.

De heer Weterings (RB): Goed, voorzitter. Voordat ik aanvraag drie, laatste vraag eens principe van de algemene ronde, ga stellen zou ik even aan wethouder Van de Laar willen vragen: zijn het deze misschien die u mist? Zijn het deze misschien? Waarschijnlijk zitten de sleutels van uw bureaula, waar het groen beheersplan

al een tijdje stof ligt te happen, want niks ten nadele van de uitvoering maar op dit moment is het beleid in Rijswijk qua groen ontzettend pijnlijk. Echt dus ik hoop heel gauw dat het plan daarboven komt. Misschien dat hij daar wat meer over kan vertellen. Maar ook naar aanleiding van het plan en het vraagnummer drie. Het Rijswijks-Belang heeft vorig jaar vragen gesteld over de herinrichting van de Generaal Spoorlaan. Het is in 2017 geactiveerd en in 2018 is dat gestart en ook inmiddels afgerond. Er is ruim 3,8 miljoen geïnvesteerd voor verbetering en ook het aanzicht van het groen van de Generaal Spoorlaan. In onze vragen heeft u toen aangegeven, in een beantwoording het, dat het gebruikelijk was dat in het tweede jaar na de herinrichting van het groen het gewenste beeld zal optreden. Nou, we zitten inmiddels in het tweede jaar en ja, goed, ik hoop dat u de films heeft gezien van ons van afgelopen periode. Ja, het is er niet beter op geworden. Het is één grote woestijn, lijkt het wel, met allerlei onkruid en nootjes en gevaarlijke situaties bij bushaltes, waar je over kan vallen. Ja, het is het aanzicht van die locatie, wij vinden het zelf een A-locatie, vinden we echt gewoon verschrikkelijk om aan te zien. Ja, dus er zit nu al ruim twee jaar na de herinrichting van de Generaal Spoorlaan. En ja, wat gaat er dan mis? We hebben ook bij de bijlage van deze vraag onze opnames van 27 augustus gedaan. En nogmaals dat is niet ten nadele van de uitvoerders, want die zijn er wel aan het werk, maar vragen ons af: waar gaat het mis? En als kleine toelichting hebben we ook nog de algemene directeur van de schouwburg gesproken. En die zei ik ga ook maar eventjes bellen met de gemeente, met het onderhoudsbedrijf. Die gaf aan dat de laan in categorie C zat. Dat betekent verwaarloosbaar. En dan vraag ik me af wat er allemaal aan de hand is binnen het huis, dus graag uw reactie.?

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, ik herken uw algemene beeld wat u schrijft over dat de kwaliteit van het groen beter kan. En dat het op een aantal plekken niet eruit hoort te zien of niet uitziet zoals het eruit hoort te zien. Dat heeft onder andere te maken, niet vanwege het feit dat we een nieuw groenplan hebben, maar vooral dat we daar ook weer de voorgenomen investeringen teniet hebben gedaan vanwege de bezuinigingen die we dit jaar moesten doen. Daar kwam nog eens corona bij, waardoor we de ploegen moesten halveren, maar inmiddels is dat allemaal weer vol op gang. Er is ook een nieuw maaibestek uitgezet.

De heer Weterings (RB): Mijnheer Van de Laar had het over bezuinigingen. Is daar de raad over geïnformeerd, over die bezuinigingen? Volgens mij hebben we juist het afgelopen jaar afgesproken dat er geld zou bijkomen. Dat hebben in verschillende persberichten verschenen dat juist het groenbeleidsplan heel wat geld mocht gaan kosten. En ik heb niks van een bezuiniging voorbij zien komen. Kan de heer Van de Laar daar opheldering over geven?

Wethouder de heer Van de Laar: Ja. Het is absoluut gecommuniceerd. We hebben het bij het kaderdebat ook nog over gehad dat we inderdaad een nieuwe groen beheerplannen hadden en dat we daar een investering in hadden, maar dat we een tijd later weer gedwongen waren om die nieuwe investeringen teniet te doen voor het lopend jaar, dus 2020, omdat die bezuinigingen zo in de nek aan het hijgen waren. Maar terug naar de Generaal Spoorlaan. In oktober staat dat gepland voor het onderhoud en het is inderdaad zo dat dat er nog niet uitziet zoals het uiteindelijk, of zoals dit ontwerp stond. En dat heeft te maken: er is gekozen dat er deel heesters zijn aangeplant. Nou, die doen het goed. En tussen die heesters door zijn er stukken die ingezaaid zouden worden met een kruidenmengsel en een bloemenmengsel. Dat is in het eerste jaar niet goed aangeslagen. En in het tweede jaar met een ander kruidenmengsel is het ook niet goed aangeslagen. Onder andere vanwege droogte. Nou, dan kan je conclusie trekken, dus, dat dat niet werkt dus daar zal heroverwogen moeten worden wat voor mengsel wel gaat werken en hoe we het anders gaan inrichten. Dat is over wat voor een soort beplanting daar komt. Dat komt dus niet overeen met het oorspronkelijke ontwerp. Dat staat buiten kijf dat het gewoon goed onderhouden moet worden, en dat is de bedoeling.

De heer Weterings (RB): Een hele korte nabrander, voorzitter. Zou u dan, alstublieft, ook goed naar de Rijswijkers kunnen communiceren dat nu op dit moment het groenonderhoud op nul staat dan. Dus tegen bezuinigingen heeft weggelaten. Ja, en dan is het aan Rijswijk om daar wat van te vinden. Dank u wel.

De voorzitter: Ga ik door naar de vragen naar aanleiding van IB-brieven. Dan kom ik bij IB 20 079. Proces en planning regionale woningmarktafspraken. En daar heeft, onder andere, de heer Oelen vragen over ingediend. Ik weet niet of hij zelf aanwezig is of dat de heer Loof dat overneemt?

De heer Loof (VVD): Mijnheer Oelen is niet aanwezig, dus ik zal het namens hem doen. Alleen, ik gok dat deze zijn voor de wethouder wonen. Ik weet niet of dit doorgegeven gaat worden of dat de voormalige wethouder wonen de antwoorden gaat geven of nog kan geven? Misschien kan hij daar eerst even wat op zeggen?

Wethouder de heer Keus: Ja, ik ga ze voor mijn rekening nemen.

De heer Loof (VVD): Heel mooi. De vragen over proces en planning regionale woningmarktafspraken. U heeft de vragen kunnen lezen. Ik zou heel eventjes kijken wat precies de directe inhoud van de vraag eruit pikken. Wethouder Van de Laar heeft in eerdere sessie toezegging gedaan dat het bod, het eerste concept zou worden voorgelegd aan de raad alvorens het college dit in dient. Hier refereert de IB-brief ook naar. Wij als VVD Rijswijk zijn daarom ook op, zijn zacht gezegd, verbaasd dat in een IB-brief 20 127 te moeten lezen dat het college al een eerste bod heeft uitgebracht. Dus we zouden graag willen weten wat de reden is dat het college het concept bod niet met de raad heeft gedeeld? En daarmee de eerder gedane toezegging dus niet is nagekomen. Welke ruimte de raad überhaupt nog heeft om hierover te spreken als de reactie op het concept bod nabespreking de Bestuurlijke tafel binnen is? En is het college bereid, voordat deze Bestuurlijke tafel wordt gehouden, het concept bod met de raad te bespreken, en de uitkomst van deze bespreking mee te nemen in de Bestuurlijke tafel? Voorzitter, is dit ook meteen de vraag over flexwonen erbij of is dat het handigst?

De voorzitter: Nee, laten we het even per onderwerp doen.

De heer Loof: Ja. Dan was dit over regionale woonmarktafspraken. Dank u.

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Antwoord over waarom dit niet is gedeeld, dus met de raad is om het eerste bod nu opgesteld in lijn met de koerswijziging die wij ook in eerdere informatiebrieven hebben uitgesproken. En het uitwerken van die koerswijzigingen in het bod heeft wat meer tijd gevraagd dan was voorzien. Wel zoals in de IB-brief nu wordt aangegeven is voor de raad wel degelijk in de gelegenheid om het eerste bod en de reactie daarop vanuit de regio en de provincie te bespreken. We verwachten dat we dat eind 2020, begin eerste kwartaal 2021 het college het Rijswijkse bod met eventuele aanpassingen dan met uw raad zullen bespreken en wanneer het als onderdeel ook vanuit de regio akkoord voor vaststelling aan de raad uiteindelijk wordt voorgelegd. Dat is het antwoord, voorzitter.

De voorzitter: Over het flexwonen. De heer Loof, want dat is volgens mij wel nog voor wethouder Van de Laar.

De heer Loof (VVD): Vragen over flexwonen. Dank aan het college voor de beantwoording van onze artikel 44 vragen, met betrekking tot beleidslijnen. Toch hebben we nog wat enkele aanvullende vragen. Te weten: waarom het zolang duurt voordat het beleidslijn flexwonen met de raad wordt gedeeld? Even kijken. Het

duurt gewoon te lang, daar komt het eigenlijk op neer. Dus we zouden graag willen weten wanneer deze er aankomt? Is het college het met het VVD Rijswijk eens dat dit een ongewenste situatie is? Dat hierdoor ook andere plannen waaronder in de Plaspoelpolder, ja, eigenlijk stil komen te liggen, omdat de beleidslijn er nog niet ligt. Kan het college de toezegging doen dat beleidslijn wordt geagendeerd voor het eerstvolgende forum? In antwoord op onze vragen, als tweede vraag: heeft het college aangegeven dat er naar aanleiding van de signalen van Binnenlandse Zaken adrescontroles hebben plaatsgevonden? En de VVD Rijswijk wil graag weten of dit in alle gevallen ook heeft geleid tot een beëindiging van de situatie, indien er inderdaad sprake was van verkamering? Tevens, willen wij het volgende weten: hanteert de gemeente alleen de signalen van Binnenlandse Zaken en niet, bijvoorbeeld, ook signalen vanuit het meldpunt? En dan namens mijnheer Oelen, door mij, dank u wel.

Wethouder de heer Keus: Ja, ook namens wethouder Besteman zal ik deze vraag beantwoorden. En ten aanzien van de beleidslijn flexwonen is het college voornemens om dat beleid te verankeren in het addendum, op de woonvisie. En die verwachten we af te ronden de, ja, eerste kwartaal 2021 en die zal dan ook aan de raad worden aangeboden. Dus daarin wordt het verankerd. Wat in te gaan op, dit moment, de huidige stand van zaken dat er nu onderzocht wordt of flexwonen in beperkte mate in het kerngebied van Plaspoelpolder wenselijk en mogelijk is. Daarbij vooropgesteld dat het allereerst een werklocatie is, en dat teveel aan flexwonen, dat dat tot een ongewenste situatie zal leiden, dus we zijn nog aan het kijken, aan het onderzoeken of er wellicht gereguleerd zou kunnen worden met bijvoorbeeld de zogenaamde schaarse vergunning. Maar dat beleid ten aanzien van het flexwonen dat willen we dus verankeren in dit addendum en dat komt dus het eerste kwartaal 2021, verwachten we, naar uw raad toe. Dan heeft u ook nog een vraag gesteld over de verkamering ten aanzien van het eerste deel of het in alle gevallen geleid heeft tot beëindiging. Daar moet ik even schriftelijk op terug komen. En of dat alleen vanuit de signalen vanuit Binnenlandse Zaken zou zijn is mijn informatie dat dat niet alleen, exclusief, met Binnenlandse Zaken, maar dat ook die signalen ook de gemeente bereiken door signalen vanuit de omwonenden die via het meldpunt of ons rechtstreeks, als gemeente, benaderen. Dus er zijn ook andere bronnen waar die signalen vandaan komen. Voorzitter, als dat zo voldoende is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik even in plaats van de nummering te volgen, de vragen die voor wethouder Lugthart zijn voorop stellen, zodat hij weer terug kan naar Forum Samenleving. En dan heb ik als eerste een vraag van, onder andere, Rijswijks-Belang, voor bij IB 20 083 over de Felyx deelscooters. De heer Weterings. Uw microfoon nog, de heer Weterings.

De heer Weterings (RB): Ik zag ook dat Beter voor Rijswijk een aantal vragen hier over had, en wij hadden ook een aantal vragen. En we hadden al enkele weken geleden via de griffie de intentieverklaring opgevraagd. Nou schijnt hij pas vandaag door het college te zijn besproken en zijn bekrachtigd. Dus mijn vraag is, het lijkt misschien handiger, om dit voor een volgend forum te agenderen. Dit agendapunt, als Beter voor Rijswijk daar ook mee akkoord gaat? Want anders ga je natuurlijk heel veel technische vragen krijgen en daarop, eigenlijk, geen antwoorden weten. Want de intentieverklaring is pas vandaag in het college geweest. Klopt dat mijnheer Lugthart?

De heer Cupedo (BvR): Beter voor Rijswijk is hiermee akkoord.

De heer Weterings (RB): Ja? Zullen we dat agenderen voor het volgend forum?

De voorzitter: Maar we agenderen het voor het volgende forum.

De heer Weterings: Dank je wel, ja

De heer Cupedo (BvR): Oké.

De voorzitter: Dan gaan we door met IB 20 112 voortgang Huis van de stad. En dan heb ik een vraag, onder andere, van de VVD. Dus de heer Loof.

De heer Loof (VVD): Eind september komt de stand van zaken over Huis van de Stad naar de raad, en de VVD Rijswijk wil graag, verzoekt, met klem, dat hier een aparte bijeenkomst voor komt. En dat niet wordt georganiseerd bij de Begrotingsraad. Een onderwerp als dit, zo'n financiële, moet echt apart worden behandeld?

Wethouder de heer Lugthart: Voorzitter, een beetje een flauw antwoord, maar de raad gaat natuurlijk over eigen agenda. Op het moment dat Presidium besluit het separaat te behandelen, dat kan altijd. Ik weet dat het Presidium ook een wens heeft om ook een extra avond te houden waar ook een externe partij een toelichting geeft. Als dat op diezelfde avond kan is dat, wat mij betreft, prima dat we het daar ook behandelen. Wat mij betreft, geen enkel probleem, maar het is aan uw raad om het te behandelen en niet aan mij als wethouder.

Mevrouw Woudstra (D66): Ja, nu we een hele zomer achter ons hebben liggen en hebben kunnen zien dat er van alles is gebeurd in en rondom de locatie van Huis van de Stad vroegen we ons af of de wethouder nog even een update kan geven van wat er sinds deze IB is gebeurd? Omdat het nog best wat is. Over het asbest is er gedoe geweest en kan hij daar de stand van zaken geven of die sanering inmiddels plaats gaat vinden, of in elk geval in gang is gezet? En wanneer, ook de contra expertise, beschikbaar is en gepresenteerd kan worden aan de raad, zodat we daar verder over kunnen...?

Wethouder de heer Lugthart: Voorzitter, dank. Ja, dat kan natuurlijk asbestsanering hebben gewoon plaatsgevonden tijdens de bouwvak. Zijn doorgegaan. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan de rapporten en de prijsstelling. Nou, we verwachten die gewoon medio oktober voorhanden te hebben. Ik streef er echt naar dat we alle informatie compleet hebben, dus zowel de contra expertise als de inzage in wat het extra gaat kosten. En dat we dat op 15 oktober aan uw raad presenteren. Ja, op dit moment is er nog geen inschatting van te maken, dus dat komt echt aan het einde van de maand, en wordt 15 oktober besproken.

Mevrouw Woudstra (D66): Ja. U zegt net 15 oktober gepresenteerd. Wordt het daarvoor dan ook rondgestuurd of kunt u het inderdaad precies op 15 oktober met ons bespreken?

Wethouder de heer Lugthart: Ja, voorzitter. We streven er echt naar om eind van deze maand alles compleet te hebben en z.s.m. naar u toe te sturen. Het streven is dat er op 15 oktober over gesproken kan worden. Dat de stukken in bezit zijn. Het wordt krap, maar ik doe echt ontzettend mijn best om dat dan bij de gemeenteraad te krijgen vóórdat de bijeenkomst met de externe ook plaatsvindt.

De voorzitter: Als ik dit zo hoor dan is het, volgens mij, ook meteen het antwoord op de vraag van de heer Loof net van de VVD, dus dat hoeft dan niet meer naar het Presidium, want de bijeenkomst is al belegd.

Wethouder de heer Lugthart: Klopt.

De voorzitter: Dan de volgende vragen zijn naar aanleiding van IB 20 125, Stadsnotitie Mobiliteitsvisie Rijswijk, en dat zijn vragen van de heer Van Bemmelen.

De heer Van Bemmelen (WIJ): Ja, in het kader van het participatieplan dat in het forum Samenleving wordt of is besproken is de stakeholder management natuurlijk ook bij de mobiliteitsvisie bijzonder relevant. En in deze startnotitie staat eigenlijk niet welk niveau van de participatie wordt ingezet. Dus ik vroeg me eigenlijk af welke trede de wethouder nu voor ogen heeft, en of er sprake van is?

Wethouder de heer Lugthart: Ja, voorzitter. Lastig om al in trede te spreken, omdat je dan mekaar wel heel erg vastzet. Ik spreek liever over wat we voornemens zijn te doen. We hebben het participatietraject heel uitvoerig ingezet, waarbij we beginnen met een peiling. Mensen worden opgeroepen per brief, huis aan huis, om input te geven wat ze zien. Vervolgens wordt er met werkateliers gewerkt waar we beginnen met bewoners. Die zetten wij in een werkatelier. Zij beginnen met de eerste sessie waarin ze, met name, constateren wat ze zien. En tweede gaan ze over tot de oplossingen. Vervolgens zijn de werkateliers met experts, dus de punten van de bewoners worden ingebracht. Dan wordt aan experts gevraagd of zij zich daarin herkennen. En dan wordt er vervolgens naar oplossingen gezocht tussen bewoners, experts, ondernemers. Ja, en dat zou eigenlijk theoretisch, zou dat zijn meebeslissen. En dan zitten we in de hoogste trede, maar ik wil blijven bij trede. Ik denk dat het participatieproces volgende week ook door de Rebel Group wordt toegelicht in, of bij de startnotitie en de presentatie die daarvoor is ingepland.

De voorzitter: En dan kom ik bij de Voortgang Masterplan in de Bogaard. En daar heb ik vragen, onder andere van de heer Cupedo.

De heer Cupedo (BvR): BVR Beter voor Rijswijk mist de voortgang van wat betreft de HBG-locatie. Het gebouw ziet er nu verlaten uit, triest uit, welgezegd. Het gebouw op de parkeerplaats in de omgeving wordt nu met name gebruikt voor jongeren in de avonduren met bekende problemen, en dan met name lachgas, geluidsoverlast. En is de wethouder hier bekend mee? Graag uw uitleg.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, dank u wel. Er is een zitting bij de Raad van State op 29 oktober en dan duurt het 6-12 weken voordat de Raad van State daar een oordeel over velt. En dan is er na een positieve uitspraak van de Raad van State, sprake van een onherroepelijk bestemmingsplan. En dat is dan de aanleiding om per de planuitwerking door te gaan doen. En dan beginnen ook de aanbestedingen voor de sloop. Dat gaat niet eerder gebeuren. En daar zit, denk ik, dan nog een jaar of anderhalf, zeker tussen, voordat werkelijk de sloopkogel erin gaat. Dus de situatie zoals die nu is, namelijk dat het beheerd is, het gebouw, en die blijft dus nog zeker anderhalf jaar zo zoals het is, zo niet twee jaar. En uw signalen ten aanzien van de parkeerplaatsen, wat zich daar allemaal afspeelt, heb ik doorgegeven aan handhaving.

De heer Cupedo (BvR): Dus de problemen zijn bekend. Ook met geluidsoverlast en met name lachgas zoals er meer plekken in Rijswijk bekend zijn? Weet je, bij de Schilp, ik zeg bij de fietscrossbaan. Ook niet te vergeten in de Vrijenban, zijn er ook problemen met lachgas-jongeren, om het zo te zeggen.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, dat is nou echt een onderwerp voor de burgemeester, maar we hebben het er vanochtend in het college nog kort over gehad dat we inderdaad zien, op verschillende plekken in Rijswijk, dat er overlast is. Zeker ook met lachgas.

Het probleem is al langer aan de hand is. We hebben gezegd: daar moeten we ook weer een bestuurlijk overleg over plannen. Want ik hoor ook signalen van ondernemers die daar last van hebben. En dat gaan we

op pakken met de waarnemend burgemeester. Maar die signalen zijn absoluut bekend. Zowel bij het college als de politie.

De voorzitter: Dan kom ik bij IB 20 108, Voortgang herontwikkeling Havengebied. Vragen van WIJ. Rijswijk. De heer Van Bemmelen.

De heer Van Bemmelen (WIJ.): In het plan zat dat de hoogte van de twee geprojecteerde ruimtelijke accenten is verlaagd van 70 naar 55 en 50 meter. Dat is een verbetering waar we blij mee zijn, natuurlijk, maar dat is nog steeds enorm hoog. Dus wij vragen ons eigenlijk af: is er wel geluisterd naar de insprekers die de torens liever op een andere plek zien? In stadsvisie 2030 staat dat de ambities worden bepaald door de stad en dat de stad ook een eigen identiteit heeft. Is de wethouder van mening dat een landmark dat vanaf de snelweg te zien is een ambitie is die bij de Rijswijkse identiteit past? En bewoners hebben voorgesteld om de torens te verschuiven naar bestaande hoogbouw van het EPO. Tot slot, is daar serieus naar gekeken en wordt dat opgepakt, en zo nee, waarom niet?

Wethouder de heer Van de Laar: Daar wordt zeer serieus geluisterd naar de input van bewoners. Er zijn bewoners die heel enthousiast zijn over onze hoogbouw. Er zijn bewoners die daar niet enthousiast over zijn. En dat is een gaande gesprek met de projectontwikkelaars en de inwoners, en de gemeente in verschillende samenstellingen. We hebben het Havencollectief, wat natuurlijk zichzelf heeft georganiseerd. Zo zijn er ook nog andere partijen die zich niet hebben georganiseerd. Dat gesprek is nog steeds gaande, en die ontwikkelingen die zijn ook nog steeds gaande, dus wij hebben het nu over, of u refereert aan de plek op de Nijverheidsstraat waar de projectontwikkelaar al flink gezakt is in het aantal meters. Sterker nog, er ligt inmiddels een heel nieuw plan wat nog veel meer tegemoet komt aan de wensen van de bewoners. Maar dat zijn ook allemaal vragen waarvoor ik u, zeer binnenkort, een raadsinformatiebrief doe toekomen die vooral gaat over de uitnodiging die nu al via de griffie is toegekomen, namelijk voor een rondleiding door het gebied. En voor een gesprek, ook nog, op het stadhuis fysiek, waarin we alle projecten kunnen bespreken aan de hand van de maquette, zodat we al deze vragen verder nader kunnen bespreken. Ook is er een video gemaakt van de ontwikkelingen die we in de afgelopen tijd hebben gehad waar de verschillende partijen aan bod komen. Niet alleen de projectontwikkelaars maar ook het Havencollectief. Die komt spoedig naar u toe. Vooral omdat we in deze corona periode er eigenlijk alles aan doen om mensen te betrekken, op gelijk niveau te houden. Ook is er binnenkort een participatie-avond, digitaal dat wel, met alle belanghebbenden bij, omdat er een aantal resultaten zijn van de leefbaarheid, effectrapportage en andere onderzoeken die nog zijn gedaan. Maar daarover, dat is een op maat, volgen hopelijk, een intensiever gesprek starten, of nou niet startende bij de rondleiding, maar hoop dat u in ieder geval ook bij die rondleiding bent.

De voorzitter: RA, 20 042, het verzoek om grote afvalbakken park Schoonoord. En ook dat zijn vragen van WIJ. Rijswijk. De heer Van Bemmelen.

De heer Van Bemmelen (WIJ.): Rijswijk sluit zich allereerst aan bij de vrijwilligers van het preventieteam. Mijn vraag is dan ook wat doet de wethouder met dat verzoek wat zij gedaan hebben? En wij hebben hierover, natuurlijk ook eerder artikel 44 vragen ingediend, waarin we de wethouder verzochten om tot een structurele oplossing te komen met een wat meer proactieve aanpak op plekken waar talloze meldingen zijn. Toen hadden we het meer over het Wilhelminapark, maar daar bedoelden we natuurlijk ook het park Schoonoord. Dus hierbij ook onze vraag hoe het daarmee staat?

Wethouder de heer Van de Laar: We hebben gezien in de afgelopen periode dat er meer mensen de parken gingen en dat zagen we direct terug aan de hoeveelheden afval die daar werden achtergelaten. Ik blijf

vermelden dat het afval, of de spullen die je mee het park in neemt je ook weer mee terug zou kunnen nemen. In ieder geval dat je daar eigenaar van blijft totdat je het in de vuilnisbak gooit. Niet in de natuur. Ten aanzien van de buurtpreventie die ontzettend nuttig werk doet in het signaleren, maar ook vaak nog in het opruimen zelfs van parken, die signaleren niet alleen in het park Schoonoord hoe de situatie is, maar ook gewoon in andere gebieden en dan reageren we daar als gemeente op om het, nou, inderdaad in de gaten te houden of het daadwerkelijk schoon te houden en eventueel de hoge frequentie aan leeghalen van de bakker toe te passen. Aanstaaende zaterdag ga ik ook met buurtpreventie mee om te kijken van hoe ze dat doen. En om die problematiek zelf onder ogen te zien. En ten aanzien van park Schoonoord hebben wij gezegd dat wij zullen kijken of het inderdaad gepast is om daar grotere bakken te zetten. Of dat de juiste oplossing is of dat er andere oplossingen zijn, maar daar kan ik u nog niet het antwoord op geven.

De voorzitter: Oké. En dan als laatste heb ik in ieder geval staan Raadsadres 20 059, de vastgestelde begroting van Avalex. Wederom een vraag van WIJ. Rijswijk. De heer Van Bemmelen.

De heer Van Bemmelen (WIJ): Allereerst de vraag: waarom is dit eigenlijk een Raadsadres en geen besprekingsstuk, want wij waren toch in de veronderstelling dat we de dienstverleningsovereenkomst nog als raad zouden vaststellen? En er staat nu bijvoorbeeld dat we toch minder vaak GFT gaan ophalen, en in het voorjaar heeft de raad bijna unaniem besloten dat we die voorstellen afkeuren. Nu staat het toch gewoon in de begroting en dat is, wat ons betreft, een groot vraagteken. Tweede vraag: wat is er gedaan met de oproep om te komen tot de creatieve bezuinigingsvoorstellen dat we gedaan hebben? Stoppen met de zomerinzameling is het tegenovergestelde van de oproep om meer GFT aan de bron te scheiden, en daarmee het restafval te verminderen en daarmee zouden we juist de kosten kunnen besparen, dus, ja graag daar ook wat duidelijkheid over. Er staat nu in de begroting ook dat het aantal kilo GFT, dat apart wordt opgehaald in de komende jaren, dus dan bedoel ik 2022 tot en met 2024 gelijk blijft, en dat getuigt, volgens WIJ., nog niet van ambitie en ook niet van innovatie. Want hoe wil je restafval verminderen als je de gescheiden afvalsoorten niet laat toenemen? Dan klopt er toch ergens iets niet in het rekensommetje, denken we. Goed, het restafval neemt blijkbaar af. 10% wordt genoemd, terwijl je met scheiding van GFT veel meer kunt, veel meer kunt reduceren. Dus ja, onze vraag is dan: hoe krijgen we Avalex in beweging om dit ook in de begroting mee te nemen? .

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, ten aanzien van onze vraagarticulatie, want het is moeilijk om te zeggen. Dus welke diensten nemen wij af van Avalex? Daar bent u als raad inderdaad vrij duidelijk in geweest. Dat u namelijk het hoge serviceniveau wil behouden en dat u niet, qua, in wilt grijpen in de frequenties van het ophalen van het afval, of andere soortige mogelijkheden zoals die genoemd staan, inderdaad, in de begroting. Dat wil niet omdat ze daar genoemd staan als optie, wil niet zeggen dat we ze ook daadwerkelijk gaan doorvoeren. Sterker nog, het is de bevoegdheid van het college om de dienstverleningsovereenkomst te tekenen. U zegt, en dat de raad dat zou doen, maar dat is het college dat dat doet. En dat staat binnenkort geagendeerd in het college waarin wij bij Avalex hebben aangegeven dat we de dienstverlening hetzelfde houden. Dus dezelfde dienst willen afnemen als het vorig jaar, en daar dus ook geen kostenbesparing overigens in hebben in de hoeveelheid dienst, dus, die we afnemen. De kostenbesparingen die we vooral wensen is, en die we moeten zoeken, is inderdaad, in betere scheidingsresultaten. We hebben dit jaar 3 ton minder subsidie gekregen, omdat we hele slechte resultaten hebben op het PMD. En dat is niet iets wat ...en uw vraag ook, met GFT: hoe krijgen we Avalex zover dat ze daar ...? Het is vooral eigenlijk: hoe krijgen we onszelf zo ver dat we beter gaan scheiden? En daarvoor hebben we, natuurlijk, het nieuwe inzamelen wat bewezen effectief middel is, ook als je kijkt naar andere gemeenten. Dat leidt absoluut tot betere scheidingsresultaten. Dat heeft ook iets te maken de scheidingsmoraal, maar dat is een wisselwerking. Dat is

vooral effectief bij grondgebonden. En we hebben gezegd bij hoogbouw willen we in de toekomst gaan kijken, ook in relatie tot die nieuwe verwerken of nascheiding mogelijk is om betere scheidingsresultaten te krijgen. Maar waar het mogelijk is aan de bron zouden we dat willen doen omdat dat het meest schoon is, het meest effectief is, en het meeste geld oplevert daar. Tenminste aan grondstoffen kant, maar ook aan, überhaupt, de verbrandingskant, omdat je minder hoeft te verbranden. Dat is dus goedkoper. GFT is het zwaarst, wat ik al eerder deze avond zei. Daar zit dus de grote uitdaging, eigenlijk, waar we voor staan. Daarvoor gaan we onder andere in het najaar, binnenkort dus, campagne van Avalex, ook in Rijswijk laten weerklinken. En nemen we daar zelf initiatief toe om dat te doen. Dat is meer gericht op effectiviteit dan op innovatie. Wat betreft het laatste ding wat u zegt: de prognoses ten aanzien van de GFT. Ja, dat is wat Avalex zélf op basis van hun kennis en hun inschatting en ons eigen trackrecord, eigenlijk, in de begroting rekening mee houdt en daar zouden we wel iets ambitieuzers tegenover kunnen zetten inderdaad, maar dat, ja, het is vooral onze eigen opgave hoe we dat willen doen en ons eigen beleid.

De heer Veerman (D66): Ik had nog vragen ingediend op nummer RA 20 066, naar aanleiding van de brief van Zon op Rijswijk. Maar ik denk dat de wethouder, het gaat om wethouder Keus, deze schriftelijk, wat mij betreft, kan afhandelen.

De voorzitter: Maar als u nog behoefte heeft aan verdere beantwoording dan zullen we dat, bij deze, doorgeven en sluit hiermee de vergadering.

Vastgesteld in Forum vergadering van 3 december 2020,

Voorzitter,

Forum griffier,